

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

БРОЈ 20

Београд, 15. септембар 2014.

ГОДИНА СХХХІІІ

Цена овог броја је 186,00 динара
Годишња претплата је 6.957,00 динара

223.

На основу члана 14. став 2. тачка 39) и став 3. и члана 45. став 1. тачка 6) и став 2. Закона о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09 – др. закон и 104/09 – др. закон), министар одбране доноси

П Р А В И Л Н И К О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ И ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређује се начин и поступак планирања, организовања, спровођења и контроле безбедности и здравља на раду у Министарству одбране и Војсци Србије.

Члан 2.

Поједини појмови који се користе у овом правилнику имају следеће значење:

1) **припадници Војске Србије** су војна лица и цивилна лица на служби у Војсци Србије;

2) **запослени у Министарству одбране** су државни службеници и намештеници;

3) **надлежни старешина или руководилац** јесте лице овлашћено за решавање у управним стварима о правима и дужностима запослених у саставу којим командује или руководи (командант, управник, начелник и друга лица на командним и руководећим дужностима);

4) **безбедност и здравље на раду** јесте обезбеђивање таквих услова на раду којима се, у највећој могућој мери, смањују повреде на раду, професионална обољења и обољења у вези са радом и који претежно стварају претпоставку за пуно физичко, психичко и социјално благостање;

5) **превентивне мере** јесу све мере које се предузимају или чије се предузимање планира на свим нивоима обуке и рада, руковођења и командовања ради спречавања повређивања или оштећења здравља;

6) **радно место** јесте простор намењен за обављање послова (у објекту или на отвореном, као и на привременим и покретним градилиштима, објектима, уређајима, саобраћајним и борбеним средствима и сл.) у којем се борава или је дозвољен приступ у току рада;

7) **радна околина** јесте простор у којем се обавља рад и обука и који укључује радна места, радне услове, радне поступке и односе у процесу рада и обуке;

8) **средство за рад** јесте:

(1) објекат који се користи као радни и помоћни простор, укључујући и објекат на отвореном простору, са свим припадајућим инсталацијама (инсталације флуида, грејање, електричне инсталације, громобранске инсталације и др.);

(2) опрема за рад (наоружање и војна опрема, машине, уређаји, постројења, инсталације, алати и сл.) која се користи у процесу обуке и рада;

(3) конструкција и објекат за колективну безбедност и здравље на раду (заштита на прелазима, пролазима и прилазима, заклони од топлотних и других зрачења (јонизујућих, нејонизујућих и електромагнетних), заштита од удара електричне струје, општа вентилација и климатизација и сл.);

(4) помоћна конструкција и објекат, као и конструкција и објекат који се привремено користи за рад, обуку и кретање лица (скела, радна платформа, тунелска подграда, конструкција за спречавање одрона земље при копању дубоких ровова и сл.);

(5) друго средство које се користи у процесу рада и обуке или је на било који начин повезано са процесом рада и обуке;

9) **средство и опрема за личну и колективну заштиту на раду** јесте одећа, обућа, помоћне напrave и уређаји који служе за спречавање повреда на раду и обуци, професионалних обољења, обољења у вези са радом и других штетних последица по здравље;

10) **опасне материје** јесу експлозивне, запаљиве, оксидирајуће, отровне, гадне, заразне, корозивне, канцерогене и радиоактивне материје утврђене стандардима и другим прописима, а које се производе, користе или складиште у процесу рада, као и материје чија су својства, када су везане за неке супстанце, опасна по живот и здравље;

11) **опасност** јесте околност или стање које може угрозити здравље или изазвати повреду;

12) **опасна појава** јесте догађај којим су угрожени или би могли бити угрожени живот и здравље или постоји опасност од повређивања;

13) **ризик** јесте вероватноћа настанка повреде, обољења или оштећења здравља услед опасности;

14) **акт о процени ризика** јесте акт који садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља на радном месту у радној околини и мере за отклањање или смањивање ризика ради побољшања безбедности и здравља на раду;

15) **процена ризика** јесте систематско евидентирање и процењивање свих фактора у процесу рада који могу узроковати настанак повреда на раду, обољења или оштећења здравља и утврђивање могућности односно начина спречавања, отклањања или смањења ризика;

16) **радно место са повећаним ризиком** јесте радно место утврђено актом о процени ризика на којем и поред потпуно или делимично примењених мера у складу са законом којим се уређује безбедност и здравље на раду и овим правилником постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље;

17) **одговорно лице за безбедност и здравље на раду** јесте надлежни старешина или руководилац (командант, командир, управник, начелник, шеф, пословођа, вођа смене или групе и друга лица на командним и руководећим дужностима);

18) **лице за безбедност и здравље на раду** јесте лице које обавља послове безбедности и здравља на раду одговарајућег степена стручне спреме са радним искуством у области безбедности и здравља на раду на формацијском месту референта за безбедност и здравље на раду односно на радном месту на којем се обављају послови безбедности и здравља на раду;

19) **служба медицине рада** јесте превентивно-медицинска служба која обавља послове превентивно-медицинске заштите у области безбедности и здравља на раду (испитивања услова радне околине, сарадња у поступку процене ризика, превентивних здравствених прегледа припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране на радним местима са повећаним ризиком, оцене професионалне и радне способности и сл.);

20) **стручни налаз** јесте извештај о извршеном прегледу и испитивању опреме за рад или испитивању услова радне околине са закључком да ли су примењене или нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;

21) **лиценца** јесте овлашћење које министар надлежан за рад даје правном или физичком лицу за обављање одређених послова у области безбедности и здравља на раду, у складу са законом којим се уређује безбедност и здравље на раду;

22) **прва помоћ** је скуп мера и радњи (поступака) које се предузимају да би се отклониле непосредне опасности за живот и здравље повређеног односно наглог оболелог.

II. ПЛАНИРАЊЕ И ОРГАНИЗОВАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 3.

Безбедност и здравље на раду на свим нивоима командовања и руковођења планирају и организују све команде, јединице и установе Војске Србије, организационе јединице Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војне јединице и војне установе

које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и органи управе у саставу Министарства одбране.

Члан 4.

Безбедност и здравље на раду је саставни део радног и наставног процеса у Министарству одбране и Војсци Србије и спроводи се ради спречавања:

- 1) угрожавања здравља и живота људи;
- 2) смртних случајева и тешких телесних оштећења и повреда;
- 3) професионалних обољења и обољења у вези са радом;
- 4) тровања, епидемија и заразних обољења;
- 5) хаварија, разарања и уништења материјалних добара;
- 6) физичких и хемијских штетности у радној околини и слично.

Члан 5.

Планирање безбедности и здравља на раду обухвата мере, радње, поступке и средства којима се обезбеђује:

- 1) да се радна околина пројектује, изграђује и одржава тако да се рад обавља према природи посла применом прописаних и наређених мера заштите од опасности по живот и здравље;
- 2) да се радни услови прилагоде физичким и психичким особинама и способностима припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране, а технологија и организација рада поставе тако да се послови обављају у оптималном положају;
- 3) да радне просторије буду уређене и опремљене на начин који обезбеђује здраву радну околину;
- 4) да машине, алати, наоружање и војна опрема и друга техничка средства буду пројектована, постављена и употребљавана на начин који обезбеђује услове за безбедан и здрав рад;
- 5) да се опасне материје које могу проузроковати професионална обољења, обољења у вези са радом или повреде на раду могу употребљавати само у условима који обезбеђују безбедан и здрав рад;
- 6) да се средства и опрема личне заштите на раду употребљавају када не постоји могућност примене других одговарајућих мера безбедности и здравља на раду.

Члан 6.

Безбедност и здравље на раду обезбеђује се:

- 1) свим професионалним припадницима Војске Србије и запосленима у Министарству одбране;
- 2) војницима, ученицима, кадетима и студентима када се налазе на обуци, производном раду, професионалној пракси или практичној настави у установама, погонима, радионицама, кабинетима, лабораторијама, војним полигонима, спортским теренима и слично;
- 3) лицима која се налазе на другом стручном оспособљавању или преквалификацији;
- 4) лицима која бораве и раде на терену, логоровању, војном полигону, службеном путу и другим активностима и такмичењима у вези са обуком и радом;

5) лицима која се налазе у радној околини у Министарству одбране и Војсци Србије ради обављања одређених послова, ако је о томе упознат надлежни старешина или руководилац.

Члан 7.

Планирање унапређења безбедности и здравља на раду спроводи се према Плану мера и активности за планирање и унапређење безбедности и здравља на раду којим се утврђују обавезе и задаци које треба извршити у периоду за који се доноси, рокови и начин извршавања обавеза и задатака и одређују носиоци и извршиоци задатака, као и трошкови и материјална улагања.

План мера и активности из става 1. овог члана обухвата:

1) поступак, начин и рок отклањања недостатака у области безбедности и здравља на раду, посебно оних који су уочени приликом вршења контроле односно инспекцијског надзора;

2) оспособљавање из области безбедности и здравља на раду;

3) унапређење технологије, оруђа и уређаја за рад и радне околине;

4) унапређење хигијенско-профилактичких мера заштите;

5) планирање и реализацију здравствених прегледа;

6) предлог мера за побољшање услова рада на пословима односно задацима чије вршење проузрокује обољења и повреде на раду;

7) динамику испитивања услова радне околине, посебно за радна места са повећаним ризиком;

8) динамику оспособљавања из области безбедности и здравља на раду;

9) распоред провере знања из области безбедности и здравља на раду.

Члан 8.

Надлежне старешине или руководиоци, организација јединица Министарства одбране носилац здравствене функције, Фонд за социјално осигурање војних осигураника и синдикат професионалних припадника Војске Србије сарађују и учествују у доношењу заједничких ставова у вези са планирањем и унапређивањем безбедности и здравља на раду и старају се о развоју и унапређивању опште културе безбедности и здравља на раду, у складу са Законом о одбрани, законом којим се уређује безбедност и здравље на раду и прописима донетим на основу тог закона.

Члан 9.

Надлежни старешина или руководилац у обавези је да:

1) линијом командовања односно руковођења на свом нивоу планира, организује, спроводи, контролише и унапређује безбедност и здравље на раду;

2) обезбеди рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;

3) обезбеди оспособљавање за безбедан и здрав рад;

4) предузима одговарајуће мере да се само припадницима Војске Србије и запосленима у Министарству

одбране који су добили одговарајућа упутства дозвољава приступ у зону опасности;

5) обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду буду уређени односно произведени и обезбеђени тако да не угрожавају њихову безбедност и здравље;

6) обезбеди коришћење средстава и опреме за личну и колективну заштиту на раду;

7) обезбеди прописане здравствене прегледе за рад на радним местима са повећаним ризиком;

8) обезбеди пружање прве помоћи и да оспособи одговарајући број лица за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности;

9) да на употребу средства за рад, наоружање и војну опрему односно средства и опрему за личну заштиту на раду на којима су примењене прописане мере безбедности и здравља на раду и да обезбеди контролу њихове употребе према намени;

10) обавештава припаднике Војске Србије и запослене у Министарству одбране о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем односно да донесе одговарајуће упутство за безбедан рад;

11) обезбеди одржавање средстава за рад, наоружања и војне опреме и средстава и опреме за личну заштиту на раду;

12) обезбеди периодичне превентивне прегледе и испитивања опреме и средстава за рад и услова радне околине ангажовањем овлашћених јединица односно установа за обављање тих послова, а уколико оне не испуњавају прописане услове или немају капацитете ангажују се правна лица са лиценцом за обављање послова прегледа и испитивања опреме за рад и лиценцом за обављање послова испитивања услова радне околине ван Министарства одбране и Војске Србије;

13) обезбеди превентивне мере пре почетка рада и обуке, у току рада и обуке, као и код сваке измене технолошког поступка избором радних и производних метода којима се обезбеђује највећа могућа безбедност и заштита здравља на раду, у складу са прописима којима се уређује систем одбране и прописима у области безбедности и здравља на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања и друго;

14) забрани сваку врсту рада која представља непосредну опасност по живот или здравље и о томе обавести претпостављеног.

Надлежни старешина или руководилац у обавези је да свако лице које се по било којем основу налази у радној просторији и радној околини, кругу касарне или градилишта упозори на опасна радна места или на штетности по здравље које се јављају у технолошком процесу, на мере заштите које мора да примени и да га усмери на безбедне зоне за кретање.

Надлежни старешина или руководилац преко органа чуварске и стражарске службе и органа службе дежурства предузима мере за спречавање приступа у круг касарне или у подручје градилишта неовлашћеним лицима и средствима саобраћаја.

Члан 10.

Надлежни старешина или руководилац обезбеђује превентивне мере полазећи од начела утврђених законом којим се уређује безбедност и здравље на раду, и то:

- 1) избегавање ризика;
- 2) процена ризика који се не могу избећи на радном месту;
- 3) отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;
- 4) прилагођавање обуке, рада и радног места нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада и обуке, као и избора технолошког поступка да би се избегла монотонија у раду и обуци ради смањења њиховог утицаја на здравље;
- 5) замена опасних технолошких процеса или метода рада безбедним или мање опасним;
- 6) давање предности колективним мерама над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
- 7) одговарајуће оспособљавање припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за безбедан и здрав рад и давање упутстава за рад на безбедан начин.

Члан 11.

Надлежни старешина или руководилац доноси акт о процени ризика у писаној форми за сва радна места у радној околини, утврђује начин и мере за отклањање или смањење ризика на најмању могућу меру и врши измену акта о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности, промене нивоа ризика у процесу рада и у случају смртне и колективне повреде на раду.

Акт о процени ризика заснива се на утврђивању могућих врста опасности и штетности на радном месту и у радној околини, на основу којих се врши процена нивоа ризика од настанка повреда и оштећења здравља припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране.

Процена ризика на радном месту и у радној околини врши се у складу са прописима којима се уређује начин и поступак процене ризика на радном месту и радној околини у Републици Србији.

Члан 12.

За обављање послова заштите здравља на раду ангажује се служба медицине рада у Министарству одбране и Војсци Србије (у даљем тексту: служба медицине рада).

Надлежни старешина или руководилац на основу оцене службе медицине рада одређује посебне здравствене услове за обављање одређених послова на радном месту у радној околини или за употребу поједине опреме за рад и/или наоружања и војне опреме.

Надлежни старешина или руководилац у обавези је да служби медицине рада обезбеди услове за самостално обављање послова заштите здравља припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране.

Члан 13.

Посебна права, обавезе и мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду младих на школовању и раду у Министарству одбране и Војсци Србије (нарочито у вези са њиховим духовним и телесним развојем), жена које раде на радном месту са повећаним ризиком које би могло да им угрози остваривање материнства, инвалида и професионално оболелих – обезбеђују се у складу са Законом о Војсци Србије, законом којим се уређује област рада, законом којим се уређује пензијско-инвалидског осигурања, законом којим се уређује безбедност и здравље на раду, овим правилником и другим прописима, као и уговором о школовању и усавршавању односно уговором о раду.

Члан 14.

Надлежни старешина или руководилац у обавези је да:

1) најмање осам дана пре почетка рада односно пре ступања на снагу измене формације извести надлежну инспекцију Инспектората одбране о почетку рада по измењеној формацији јединице, установе или производног погона, линије, радионице и о свакој промени технолошког поступка, уколико се тим променама мењају услови рада;

2) у случају извођења радова на изградњи или реконструкцији грађевинског објекта или промене технолошког процеса који трају дуже од седам дана обезбеди елаборат о уређењу градилишта који се уз извештај о почетку радова доставља надлежној инспекцији Инспектората одбране;

3) предузме мере за спречавање приступа у круг касарне односно војног објекта или у подручје градилишта лицима и средствима саобраћаја која немају основа да се налазе у њима;

4) обезбеди прописана средства и опрему за личну заштиту на раду за лица која због обављања послова из свог делокруга ангажује или упути у другу јединицу односно установу;

5) пре почетка обуке и рада, наоружање и војну опрему и средства за рад прилагоди обуци и раду, технолошком процесу и свакој његовој промени.

Надлежни старешина или руководилац је одговоран за безбедност и здравље на раду припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране који се због указане потребе ангажују из других организационих делова Министарства одбране и Војске Србије.

Члан 15.

У случају да више организационих делова Министарства одбране и Војске Србије дели радни простор приликом обављања послова, надлежне старешине или руководиоци сарађују у примени прописаних мера безбедности и здравља на раду и координирају актив-

ности у вези са применом мера за отклањање ризика од повређивања односно оштећења здравља узимајући у обзир природу послова.

У касарни (војном објекту) у којој је смештено више јединица односно установа, команда сваке јединице односно управа установе организује рад на безбедан и здрав начин и одређује лице за безбедност и здравље на раду. Команданти јединица и руководиоци установа међусобно сарађују и обавештавају припаднике својих састава о ризицима и мерама за њихово отклањање.

Командант касарне својим наређењем формира координациони тим који чине лица за безбедност и здравље на раду, ради заједничког рада у спровођењу мера безбедности и здравља на раду.

Члан 16.

Надлежни старешина или руководиоца може припадницима Војске Србије и запосленима у Министарству одбране дати на употребу опрему за рад, наоружање и војну опрему, средство и опрему за личну и колективну заштиту на раду или опасне материје, само ако располаже прописаном документацијом (на српском језику) за њихову употребу и одржавање односно паковање, транспорт, коришћење и складиштење у којој је произвођач односно испоручилац навео све безбедносно-техничке податке од значаја за процену и отклањање ризика на раду и ако је обезбедио све мере за безбедност и здравље на раду које су одређене том документацијом, у складу са прописима и стандардима.

Члан 17.

Команде, јединице и установе Војске Србије, организационе јединице Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војне јединице и војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и органи управе у саставу Министарства одбране спречавају настанак повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом и предузимају одговарајуће мере безбедности и здравља на раду, и то:

1) у процесу рада смањују ризике од механичког повређивања, опасног дејства електричне струје, штетних материја, експлозије и слично;

2) прилагођавају рад нарочито у погледу уређења радног места, избора опреме за рад, као и метода рада и производње ради ублажавања једноличности у процесу рада;

3) врше замену опасних компонената у производњи са безбедним или мање опасним када је технички могуће;

4) спроводе мере превенције у технологији, организацији рада и радним условима;

5) процењују здравствено стање припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране и њихову безбедност при раду;

6) оспособљавају припаднике Војске Србије и запослене у Министарству одбране за безбедан рад;

7) предузимају одговарајуће мере да се само лица која су добила одговарајућа упутства дозвољава приступ у зону опасности;

8) упозоравају свако лице које се по било којем основу налази у радној просторији, кругу касарне, војног објекта или градилишту на опасна места или на штетности по здравље које се јављају у технолошком процесу, на мере заштите које мора применити и усмеравају на безбедне зоне за кретање.

Члан 18.

При изради техничке документације за нове и реконструисане објекте намењене за радне и помоћне просторије, инвестиционе објекте где се процес рада обавља на отвореном простору и за технолошке процесе примењују се прописане мере безбедности и здравља на раду односно правном лицу које израђује техничку документацију обезбеђује се одговарајући технолошко-проектни задатак са параметрима услова рада и безбедности на раду.

Саставни део техничке документације за објекте и технолошке процесе коју израђује правно лице из става 1. овог члана је посебан прилог о безбедности и здрављу на раду са назнаком свих опасности по живот и штетност по здравље и мерама које су предвиђене да се те опасности и штетности отклоне или свеукупно у дозвољене односно прихватљиве границе.

Прилог из става 2. овог члана израђује се за сваки објекат односно део објекта или инсталације и садржи и изјаву пројектанта да су при изради техничке документације уграђене прописане мере безбедности и здравља на раду и прописе који су коришћени при изради документације.

Комисија за технички преглед изграђеног односно реконструисаног објекта приликом прегледа утврђује да ли су примењене прописане мере безбедности и здравља на раду.

Члан 19.

Планирање и набавка средстава и опреме за личну заштиту на раду врши се на основу норми припадања средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Команде, јединице и установе Војске Србије, организационе јединице Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војне јединице и војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и органи управе у саставу Министарства одбране у обавези су да приликом покретања поступка набавке опреме за рад (машине, уређаји, постројења, инсталације, наоружање и војна опрема, алат и сл.) и средстава и опреме за личну заштиту на раду захтевају од произвођача, а преко добављача односно испоручиоца да прибави упутство за безбедан рад, употребу и одржавање, као и потврду да су на испорученој опреми за рад, средствима и опреми за личну заштиту на раду примењене прописане мере безбедности и здравља на раду.

Упутства и потврде из става 2. овог члана морају бити на српском језику.

При набавци средстава и опреме из става 1. овог члана из иностранства, наручилац је у обавези да испоручиоцу достави техничке захтеве које у погледу безбедности и здравља на раду морају испуњавати увезена опрема за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду.

Купопродајним уговором обезбеђује се да увозник опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду из ст. 1. и 2. овог члана да гаранцију да средства одговарају међународним конвенцијама, техничким прописима и прописаним мерама заштите, да од испоручиоца прибави прописану исправу и да је преведе на српски језик.

У случајевима да увозник није у могућности да прибави исправу из става 5. овог члана, исправу се прибавља на начин прописан законом којим се уређује безбедност и здравље на раду.

Члан 20.

Команде јединица и установа Војске Србије и војне јединице и војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране чији организациони састави производе или врше реконструкцију наоружања и војне опреме и других уређаја за рад обезбеђују спровођење свих мера безбедности и здравља на раду у складу са овим правилником.

Члан 21.

Уколико се актом о процени ризика утврде недостаци у области безбедности и здравља на раду за чије су отклањање потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране нису теже угрожени, надлежни старешина или руководиоца сачињава посебан програм о поступном отклањању недостатака и утврђује рокове за реализацију програма.

Члан 22.

Стручни послови безбедности и здравља на раду у Министарству одбране и Војсци Србије обављају се:

- 1) у организационој јединици Министарства одбране носиоцу функције заштита ресурса одбране;
- 2) у организационој јединици Генералштаба Војске Србије у чијем делокругу су послови у области безбедности и здравља на раду за јединице Војске Србије;
- 3) у командама, јединицама и установама Војске Србије, организационим јединицама Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војним јединицама и војним установама које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и органима управе у саставу Министарства одбране.

Члан 23.

Организациона јединица Министарства одбране носиоца функције заштита ресурса одбране:

- 1) израђује прописе, нормативе и наређења за функционисање безбедности и здравља на раду у Министарству одбране и Војсци Србије и даје стручна мишљења и упутства за примену појединих мера безбедности и здравља на раду;
- 2) прати промене републичких и међународних прописа и стандарда у области безбедности и здравља на раду, као и мишљења надлежних републичких органа за њихову примену;
- 3) утврђује критеријуме за израду норматива за опремање средствима и опремом за личну заштиту на раду;

4) учествује у изради студије развоја, обуке и школовања из области безбедности и здравља на раду;

5) учествује у изради наставних планова и програма школовања ученика и кадета, плана и програма обуке професионалних војника и војника на служењу војног рока и годишњег плана и програма војностручне обуке и одређује потребан број часова за обраду тема из области безбедности и здравља на раду;

6) учествује у изради плана и програма школовања и оспособљавања лица за безбедност и здравље на раду и утврђује критеријуме за упућивање на полагање стручног испита за практично обављање послова у области безбедности и здравља на раду;

7) предлаже и учествује у изради организације и формације стручних органа безбедности и здравља на раду;

8) врши анализу функционисања безбедности и здравља на раду на нивоу Министарства одбране и Војске Србије;

9) израђује средњорочне и годишње планове развоја, опремања, набавке и увођења нових средстава и опреме за личну заштиту на раду и унапређивања безбедности и здравља на раду;

10) учествује у изради критеријума за превентивну заштиту у сарадњи са научним институцијама из области: пројектовања и изградње војних објеката и наоружања и војне опреме, заштите од буке, јонизујућих, нејонизујућих и других зрачења и опасних материја;

11) сарађује са надлежном инспекцијом Инспектората одбране;

12) сарађује са републичким органима, правним и физичким лицима по питањима безбедности и здравља на раду;

13) води прописане евиденције у области безбедности и здравља на раду у складу са законом којим се уређује безбедност и здравље на раду и овим правилником;

14) врши контролу и пружа стручну помоћ командама, јединицама и установама Војске Србије, организационим јединицама Министарства одбране и војним јединицама и војним установама које су организационо и функционално везане за Министарство одбране;

15) обавља и друге послове из области безбедности и здравља на раду.

Члан 24.

Организациона јединица Генералштаба Војске Србије у чијем делокругу су послови у области безбедности и здравља на раду:

1) израђује наређења и друга акта која се односе на функционисање безбедности и здравља на раду у Војсци Србије и даје мишљења и упутства за примену појединих мера безбедности и здравља на раду;

2) прати и контролише примену прописа у области безбедности и здравља на раду;

3) учествује у утврђивању критеријума за израду норматива за опремање јединица и установа средствима и опремом за личну заштиту на раду;

4) учествује у изради плана и програма школовања и оспособљавања лица за безбедност и здравље на раду;

5) учествује у изради плана и програма обуке војника и годишњег плана и програма војностручне обуке старешина и цивилних лица на служби у Војсци Србије, предлаже и планира потребан број часова за обрду тема из области безбедности и здравља на раду;

6) учествује у изради упутстава за функционисање система безбедности и здравља на раду;

7) пружа стручну помоћ лицима за безбедност и здравље на раду у потчињеним саставима;

8) учествује у изради предлога средњорочних и годишњих планова за потребе опремања средствима и опремом за личну заштиту на раду;

9) води прописане евиденције у области безбедности и здравља на раду у складу са законом и овим правилником;

10) врши контролу команди, јединица и установа Војске Србије и непосредно остварује увид у стање и функционисање безбедности и здравља на раду, води евиденције у складу са законом и доставља годишњи извештај са обједињеним подацима о стању безбедности и здравља на раду организационој јединици Министарства одбране носиоцу функције заштита ресурса одбране;

11) обавља и друге послове из области безбедности и здравља на раду.

Члан 25.

Команда оперативног нивоа одговорна је за стање безбедности и здравља на раду у јединицама и установама и обавља следеће задатке:

1) наређењем регулише функционисање безбедности и здравља на раду и спровођење мера и одређује лице за безбедност и здравље на раду, ако није формацијски одређено;

2) упутством за примену мера безбедности и здравља на раду одређује начин и поступак спровођења мера безбедности и здравља на раду;

3) плански и систематски организује, планира и спроводи прописане и наређене мере безбедности и здравља на раду у потчињеним јединицама и предузима мере за њихово побољшање;

4) израђује средњорочне и годишње планове унапређења безбедности и здравља на раду;

5) предлаже елементе за формацијске критеријуме и нормативе за лични и материјални део формације за лице за безбедност и здравље на раду на свом нивоу и у потчињеним јединицама и установама;

6) организује и спроводи образовни и инструктивни рад са носиоцима послова и задатака који се односе на безбедност и здравље на раду у потчињеним јединицама и установама;

7) учествује у оспособљавању припадника свог састава за рад на безбедан начин по нивоима командовања и специјалностима у складу са планом и програмом оспособљавања;

8) учествује у изради организацијско-техничких мера и поступака безбедности и здравља на раду за своје потчињене саставе;

9) непосредно остварује увид у функционисање безбедности и здравља на раду и о нађеном стању води

евиденцију прописану законом, анализира податке и доставља годишњи извештај организационој јединици Генералштаба Војске Србије у чијем делокругу су послови у области безбедности и здравља на раду;

10) пружа стручну помоћ лицима за безбедност и здравље на раду у потчињеним саставима;

11) организује сарадњу са војним и цивилним организацијама и јединицама, правним и физичким лицима и предузетницима у зони одговорности по питањима безбедности и здравља на раду;

12) организује безбедност и здравље на раду и предузима мере у складу са овим правилником и другим актима и наређењима;

13) организује сталну контролу примене и спровођења мера и норматива безбедности и здравља на раду у потчињеним саставима;

14) обавља и друге задатке из области безбедности и здравља на раду.

Члан 26.

Команда оперативног нивоа у прописаним роковима планира и контролише спровођење и унапређење мера безбедности и здравља на раду.

За реализацију активности из става 1. овог члана могу се ангажовати и специјализоване војнонаучне и војноздравствене установе, а по потреби и цивилне стручне организације, научне установе и институти.

Члан 27.

Команда, јединица и установа оперативног нивоа организује и предузима превентивне, опште и посебне мере безбедности и здравља на раду:

1) у поступку пројектовања, изградње и адаптације војних објеката, уређаја и инсталација;

2) у процесу живота, рада и обуке;

3) за време обављања стражарско-чуварске службе и органа унутрашње службе;

4) за време логоровања, боравка и обуке на полигону и терену;

5) у кухињско-трпезаријском блоку;

6) у техничким и интендантским радионицама;

7) у санитетским објектима;

8) на градилиштима војних објеката;

9) приликом преношења, утовара, истовара и транспорта људи и средстава;

10) приликом употребе путничких и теретних односно борбених и неборбених возила;

11) приликом пружања прве помоћи, спасавања и евакуације људства и покретних ствари у случају елементарних непогода и других несрећа.

Члан 28.

Надлежни старешина команде, јединице и установе оперативног нивоа наређењем одређује стручни тим за обављање послова у области безбедности и здравља на раду, који:

1) израђује и редовно ажурира акт о процени ризица на радном месту и у радној околини;

2) израђује и редовно ажурира норматив припадајућих средстава и опреме за личну заштиту на раду за формацијска и радна места у складу са закључцима из акта о процени ризика;

3) израђује план мера за унапређење безбедности и здравља на раду и стара се о њиховом спровођењу;

4) на основу записника и решења надлежне инспекције у Инспекторату одбране и органа више команде о стању безбедности и здравља на раду предлаже мере за отклањање недостатака;

5) анализира узроке и изворе тешких, колективних повреда и повреда са смртним последицама и предлаже допунске мере безбедности и здравља на раду за спречавање њиховог настанка.

Члан 29.

Команда, јединица и установа тактичког нивоа за организацију и спровођење безбедности и здравља на раду:

1) организује и обезбеђује безбедност и здравље на раду у својој надлежности;

2) наређењем регулише обезбеђивање безбедности и здравља на раду и одређује лице за безбедност и здравље на раду, ако није одређено формацијом;

3) упутством за примену мера безбедности и здравља на раду одређује начин и поступак спровођења мера у области безбедности и здравља на раду;

4) доноси план и програм за оспособљавање из области безбедности и здравља на раду по нивоима командовања и специјалностима;

5) реализује програм оспособљавања из области безбедности и здравља на раду у потчињеним саставима;

6) прати и анализира узроке и последице повреда на раду и професионалних обољења, предузима мере за њихово отклањање и о повреди одмах извештава претпостављену команду, а писани извештај о околностима настале повреде са предузетим мерама доставља у року од 48 сати од настанка повреде;

7) израђује годишњи план набавке опреме и средстава за личну заштиту на раду;

8) организује и координира сарадњу са јединицама и установама ван свог састава која се односе на безбедност и здравље на раду;

9) организује сталне контроле примене мера безбедности и здравља на раду и предузима мере за отклањање недостатака и неправилности;

10) доноси план мера за унапређење безбедности и здравља на раду;

11) сарађује са цивилним организацијама, правним и физичким лицима и предузетницима по питањима безбедности и здравља на раду;

12) предузима мере у складу са овим правилником, законом којим се уређује безбедност и здравље на раду, прописима донетим на основу тог закона и другим актима;

13) анализира и разматра стање безбедности и здравља на раду тромесечно, шестомесечно и годишње;

14) обавља и друге задатке из области безбедности и здравља на раду.

Члан 30.

Команда тактичког нивоа у обавези је да својим наређењем регулише обавезе јединица и установа које су им потчињене.

Команда, јединица и установа тактичког нивоа одговорна је за стање безбедности и здравља на раду у свом саставу и потчињеним саставима, као и за контролу мера безбедности и здравља на раду и реализацију задатака дефинисаних за команду тактичког нивоа.

Извештај о стању безбедности и здравља на раду доставља се претпостављеној команди односно управи тромесечно, шестомесечно и годишње.

Члан 31.

Војна јединица и војна установа која је организационо и функционално везана за Министарство одбране одговорна је за организацију и спровођење мера безбедности и здравља на раду и у обавези је да:

1) организује спровођење мера безбедности и здравља на раду и примењује мере и нормативе у складу са овим правилником и другим прописима из области безбедности и здравља на раду;

2) организује послове у области безбедности и здравља на раду, зависно од технолошког процеса, организације, природе и обима процеса рада, броја припадника Војске Србије који учествују у процесу рада, броја радних смена, процењених ризика, броја локацијски одвојених јединица и врсте делатности;

3) донесе акт о процени ризика у писаној форми за сва радна места у радној околини и утврди начин и мере за отклањање ризика;

4) измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада;

5) најмање два пута годишње анализира и разматра стање безбедности и здравља на раду;

6) доноси план мера за унапређење безбедности и здравља на раду;

7) организује сталну контролу примене мера безбедности и здравља на раду;

8) предузима мере за отклањање недостатака и неправилности;

9) доноси планове и програме оспособљавања за безбедан рад својих припадника по нивоима командовања и специјалностима;

10) врши оспособљавање за безбедан и здрав рад приликом заснивања радног односа односно премештаја на друге послове, увођења нове технологије или нових средстава за рад, као и код промене процеса рада који може проузроковати примену мера за безбедан и здрав рад;

11) обавља и друге задатке из области безбедности и здравља на раду.

Члан 32.

Команде, јединице и установе Војске Србије, организационе јединице Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војне јединице и војне установе које су организационо и функционално везане за

Министарство одбране и органи управе у саставу Министарства одбране обавезно одређују лице за безбедност и здравље на раду.

Број лица за безбедност и здравље на раду одређује се зависно од технолошког процеса рада, броја извршилаца на радним местима, штетности по здравље, броја радних места са повећаним ризиком и других опасности.

Члан 33.

Стручне послове безбедности и здравља на раду у Министарству одбране и Војсци Србије, у складу са законом, може обављати:

1) официр са завршеним факултетом из области заштите на раду и безбедности и здравља на раду;

2) официр са завршеном Војном академијом – смер логистика – техничка служба који је оспособљен за обављање послова у области безбедности и здравља на раду;

3) цивилно лице на служби у Војсци Србије са завршеним Факултетом заштите на раду;

4) цивилно лице на служби у Војсци Србије са завршеним факултетом техничког смера или Факултетом безбедности – смер цивилна заштита и заштита животне средине које је оспособљено за обављање послова у области безбедности и здравља на раду.

Послове из става 1. овог члана могу обављати и лица која су завршила специјалистичке струковне студије и струковне студије – смер заштита на раду и безбедност и здравље на раду уз одговарајућу обуку и потребно радно искуство на пословима у области безбедности и здравља на раду.

Члан 34.

Послове у области безбедности и здравља на раду на оперативном нивоу (команде оперативног нивоа и команде видова) обавља лице за безбедност и здравље на раду које има положен стручни испит о практичној оспособљености за обављање послова у области безбедности и здравља на раду у складу са законом којим се уређује безбедност и здравље на раду.

Члан 35.

Лица за безбедност и здравље на раду у команди оперативног нивоа:

1) планирају, организују и контролишу спровођење мера и употребу нормативних докумената из области безбедности и здравља на раду у свом саставу, потчињеним командама, јединицама и установама и предузимају мере за њихово побољшање;

2) планирају контролу безбедности и здравља на раду;

3) извршавају обавезе из упутстава о обезбеђењу Војске Србије од нуклеарно-хемијских удеса у миру;

4) предлажу формацијске критеријуме и нормативе за лични и материјални део формације;

5) учествују у изради посебног програма за оспособљавање из области безбедности и здравља на раду;

6) планирају и организују образовно-инструктивни рад са носиоцима задатака безбедности и здравља на раду у потчињеним саставима;

7) предлажу забрану употребе неисправних објеката, уређаја за рад, наоружања и војне опреме и инсталација које угрожавају живот и здравље;

8) организују сталне контроле примене мера безбедности и здравља на раду и пружају стручну помоћ органима безбедности и здравља на раду у потчињеним саставима;

9) воде евиденције у области безбедности и здравља на раду прописане законом;

10) предлажу организацију прегледа испитивања услова радне околине, опреме за рад, средстава и опреме за личну заштиту на раду, као и периодичне лекарске прегледе припадника Војске Србије који раде на радним местима са повећаним ризиком;

11) обављају и друге задатке из области безбедности и здравља на раду.

Члан 36.

Лица за безбедност и здравље на раду одговорна су команданту (начелнику односно директору) за организацију спровођења мера и норматива безбедности и здравља на раду и имају задатак да:

1) учествују у изради упутства за примену мера безбедности и здравља на раду;

2) учествују у обуци из области безбедности и здравља на раду у оквиру заједничке обуке команде;

3) учествују у контроли безбедности и здравља на раду;

4) исказују потребе за набавку средстава и опреме за личну заштиту на раду, знакова сигурности и упозорења, сарађују са лицима за безбедност и здравље на раду у другим јединицама и установама, као и организацијама ван система одбране ради унапређења безбедности и здравља на раду;

5) прате прописе и стручну литературу из области безбедности и здравља на раду и стручно се усавршавају и оспособљавају за дужност коју обављају;

6) обавештавају претпостављеног старешину о уоченим недостацима и непосредно или заједно с њим предузимају мере да се недостаци благовремено отклоне;

7) учествују у оспособљавању припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за безбедан и здрав рад;

8) континуирано прате стање безбедности и здравља на раду и припремају извештаје и анализе;

9) на основу лекарског извештаја о здравственом стању припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране који раде на радним местима са повећаним ризиком дају предлоге за њихово распоређивање;

10) проверавају да ли се за рад користи исправна опрема и да ли та опрема има упутство за безбедан рад;

11) контролишу исправност средстава и опреме за личну заштиту на раду и њихово коришћење и одржавање;

12) преко претпостављеног предлажу обуставу рада или изричу забрану када се утврди непосредна опасност по живот и здравље или коришћење неисправног уређаја, средстава и опреме за личну заштиту на раду;

13) дају мишљење о инвестиционо-техничкој документацији за изградњу или адаптацију војних објеката и наоружања и војне опреме и учествују у техничком прегледу и пријему објеката, уколико није другачије наређено;

14) учествују у раду комисије за увиђаје код повреда на раду и смртних случајева који су последица пропуста у области безбедности и здравља на раду;

15) у сарадњи са стручним лицима за заштиту од пожара и експлозија запаљивих пара и гасова стичу увид у стање пожарно-превентивних мера при извођењу обуке, на војним објектима, средствима и просторима и предлажу мере за њихово побољшање;

16) воде евиденцију о оспособљавању лица за безбедан и здрав рад, распоређеним на радна места са повећаним ризиком, о повредама на раду и о професионалним обољењима и инвалидима рада у складу са законом;

17) учествују у организацији прегледа и испитивања услова радне околине, опреме за рад, средстава и опреме за личну заштиту на раду, као и периодичних лекарских прегледа припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране који раде на радним местима са повећаним ризиком;

18) обављају и друге организационо-стручне задатке из области безбедности и здравља на раду.

Члан 37.

Лице за безбедност и здравље на раду независно и самостално обавља послове у складу са овим правиликом и прописима којима се уређује безбедност и здравље на раду у Републици Србији.

Лице за безбедност и здравље на раду има приступ подацима неопходним за реализацију задатака из своје надлежности, учествује у организацији и спровођењу мера безбедности и здравља на раду из своје надлежности и одговорно је за примену мера безбедности и здравља на раду.

Лицу за безбедност и здравље на раду обезбеђује се стручна обука и континуирано усавршавање у области безбедности и здравља на раду.

Члан 38.

Командант, директор, начелник, управник јединице односно установе одговоран је за стање безбедности и здравља на раду и у обавези је да:

1) наређењем образује стручни тим на нивоу јединице односно установе за послове из области безбедности и здравља на раду, заштите животне средине и заштите од пожара и да за руководиоца стручног тима одреди лице које га замењује на формацијској дужности;

2) у све планове и наређења који се извршавају у току године уврсти мере безбедности и здравља на раду;

3) контролише спровођење мера безбедности и здравља на раду и предузима мере за њихово унапређење;

4) одобрава набавку средстава и опреме за личну заштиту на раду;

5) одобрава прибављање нормативно-правних аката и стручне литературе из области безбедности и здравља на раду;

6) усмерава рад лица за безбедност и здравље на раду на сталном јачању мера безбедности и здравља на раду;

7) регулише начин координације рада органа команде и лица за безбедност и здравље на раду;

8) на предлог лица за безбедност и здравље на раду и других одговорних лица прекида рад на местима опасним по здравље и живот људи све док се опасност не отклони;

9) упутством за примену мера безбедности и здравља на раду одређује начин и поступак спровођења мера из области безбедности и здравља на раду.

Члан 39.

Помоћник команданта за операције и подршку у оквиру своје надлежности непосредно је одговоран за организовање, примену, спровођење и контролу прописаних и наређених мера и норматива безбедности и здравља на раду у свом саставу и потчињеним саставима и у обавези је да:

1) обезбеди да се актима командовања обухвате одговарајуће мере, средства и поступци за заштиту живота и здравља припадника Војске Србије;

2) координира задатке и активности на предузимању мера безбедности и здравља на раду у објектима, на радним местима и у радној околини;

3) анализира стање безбедности и здравља на раду и предузима мере за њено унапређење и отклањање недостатака;

4) учествује у раду тима за безбедност и здравље на раду;

5) сарађује са цивилним организацијама, правним и физичким лицима и предузетницима у зони одговорности по питањима безбедности и здравља на раду;

6) обавља и друге задатке из области безбедности и здравља на раду.

Члан 40.

Друге старешине односно руководиоци (начелник сектора, одељења, шеф одсека и групе, руководилац у производном или наставном процесу, управник радионице и термоенергетског постројења) одговорни су за примену мера безбедности и здравља на раду и:

1) контролишу исправност наставних средстава и средстава за обуку; коришћење алата, прибора и опреме; правилност поступака при раду и да ли средства за рад, опрема и уређаји имају прописану техничку документацију, сертификате, употребне дозволе, стручне налазе и доказе о редовном хидрауличком испитивању (за судове под притиском), техничком прегледу и верификацији;

2) контролишу попуњу средствима и опремом за личну заштиту на раду и правилност њихове употребе, а против лица која се не придржавају наређених и прописаних мера безбедности и здравља на раду предузимају одговарајуће мере;

3) контролишу да ли је уз свако сложеније средство за рад (машина, уређај, постројење и сл.) истакнуто упутство за безбедан рад, као и начин употребе средстава за личну заштиту на раду која су нормирана за одређено радно место;

4) контролишу обученост у познавању и примени мера безбедности и здравља на раду;

5) контролишу ред, дисциплину, технолошке и организационе процесе, хигијену просторија и радних места, као и друге елементе од утицаја на безбедан и здрав рад и очување техничких средстава и опреме;

6) контролишу спровођење мера безбедности и здравља на раду приликом преноса, утовара, превоза и истовара средстава (погонских, убојних и минско-експлозивних средстава и сл.), употребу моторних возила на путевима, као и кретање и понашање пешака у кругу касарне – војног објекта;

7) организују и контролишу стање комуникација са вертикалном и хоризонталном сигнализацијом, стање возног парка, функционисање унутрашње службе у парку моторних возила и рад контролно-пропусне станице;

8) контролишу спровођење мера безбедности и здравља на раду на обуци и при извођењу гађања; на маршу; при савладавању препрека; при руковању опасним и токсичним материјама, радиоактивним изворима, пиротехничким и вежбовним средствима, наоружањем, муницијом и минско-експлозивним средствима; у војним ресторанима; у радионицама; при управљању возилом и слично;

9) контролишу условност објеката и радних простора са аспекта намене, чистоће, осветљености, загревања, појаве влаге и стичу увид у редовност обављања периодичних испитивања услова радне околине;

10) контролишу мере безбедности и здравља на раду које се односе на очување животне и радне околине и мере којима се спречава загађивање радних просторија у ширем кругу војног објекта;

11) организују стручно оспособљавање (курсирање, дообуку и сл.) лица на радним местима са повећаним ризиком која по стручности захтевају одређену специјалност (руководилац дизалицом, сигналиста, везивач терета, возач виљушкар и сл.), као и оспособљавање у оквиру војностручне и стручно-специјалистичке обуке;

12) приликом набавке постројења, машина, уређаја, наоружања и војне опреме и алата, као и средстава и опреме за личну заштиту на раду од произвођача односно испоручиоца обезбеде упутство за безбедан рад, употребу и одржавање, као и потврду да су на произведеној опреми за рад и средствима и опреми за личну заштиту на раду примењене прописане мере безбедности и здравља на раду;

13) приликом увоза средстава из тачке 12) овог члана утврде да ли је купопродајним уговором обезбеђена гаранција да средства одговарају међународним конвенцијама, техничким прописима и прописаним мерама безбедности и здравља на раду и да од испоручиоца прибаве прописану исправу преведену на српски језик;

14) обављају и друге задатке из области безбедности и здравља на раду.

Члан 41.

Старешина надлежан за оперативне послове одговоран је за спровођење мера безбедности и здравља на раду у току реализације оперативних послова и задатака и:

1) планира мере, средства и поступке за заштиту живота и здравља;

2) организује контролу из области безбедности и здравља на раду, врши припрему учесника и учествује у контроли;

3) обавља и друге послове и задатке из области безбедности и здравља на раду.

Члан 42.

Командант батаљона одговоран је за спровођење мера безбедности и здравља на раду у јединици односно установи којом командује и:

1) планира и организује примену мера безбедности и здравља на раду при одвијању радног и наставног процеса, непосредно и преко својих потчињених;

2) прати и анализира стање појединих радних места и регулише примену мера безбедности и здравља на раду, у сарадњи са лицем за безбедност и здравље на раду;

3) контролише исправност средстава за рад и обуку и не дозвољава коришћење неисправне опреме за рад;

4) учествује у оспособљавању извршилаца за безбедан и здрав рад;

5) обезбеђује средства за личну заштиту на раду и контролише њихово наменско коришћење, а при издавању задатака потчињене упознаје са условима рада, опасностима и штетностима захтевајући примену мера безбедности и здравља на раду;

6) не дозвољава извршавање задатака уколико нису у потпуности обезбеђени услови за безбедан и здрав рад;

7) удаљава са радног места лица која нису способна да изврше задатак због болести и неиспаваности или су под дејством алкохола, психоактивне супстанце и слично;

8) обавља и друге послове и задатке из области безбедности и здравља на раду;

9) одговоран је за здравствено стање и психофизичку кондицију потчињених и за спровођење хигијенско-профилактичких мера и у обавези је да:

(1) потчињенима обезбеди услове за одржавање личне и опште хигијене,

(2) стално прати и анализира здравствено стање и психофизичку кондицију потчињених и предузима мере за њихово очување и побољшање,

(3) оболеле и повређене правовремено упућује лекару,

(4) предузима мере за спречавање обољења и повреда за време обуке и за време рада,

(5) примењује принцип поступности приликом физичког оптерећења припадника Војске Србије и чува их од непотребног замарања,

(6) обезбеђује одговарајуће објекте за обуку и хигијенске услове на местима на којима се изводе обука и настава.

Члан 43.

Командир чете, вода, одељења и пословођа одговоран је за спровођење мера безбедности и здравља на раду из своје надлежности и:

1) организује примену мера безбедности и здравља на раду при одвијању радног и наставног процеса, непосредно и преко својих потчињених;

2) у сарадњи са лицем за безбедност и здравље на раду анализира стање, предузима и предлаже мере за побољшање безбедности и здравља на раду у току реализације задатака;

3) обезбеђује контролу исправности средстава за рад, обуку и забрану коришћења неисправне опреме, алата, вежбовних полигона и других наставних средстава;

4) учествује у оспособљавању припадника Војске Србије за безбедан и здрав рад као носилац оспособљавања и као извођач оспособљавања;

5) обезбеђује средства и опрему за личну заштиту на раду и контролише њихово наменско коришћење и редовност периодичних испитивања;

6) при издавању задатака потчињене упознаје са условима рада, опасностима и штетностима захтевајући примену мера безбедности и здравља на раду;

7) не дозвољава извршавање задатака уколико нису у потпуности обезбеђени одговарајући услови за њихово извршавање;

8) удаљава са радног места лица која нису способна за рад због болести и неиспаваности или су под дејством алкохола, психоактивне супстанце и слично;

9) организује пружање прве помоћи на лицу места повређеном, као и даље медицинско збрињавање повређеног а о насталој повреди обавештава првог претпостављеног и учествује у изradi извештаја о повреди на раду и даљем поступку утврђивања узрока и извора повреде;

10) обавља и друге задатке из области безбедности и здравља на раду.

Члан 44.

Психолог организује, спроводи и контролише примену прописаних и наређених мера психосоцијалне заштите, а посебно:

1) врши психолошку припрему припадника стражарско-чуварске службе и других облика обезбеђења и лица за обављање сложенијих задатака;

2) врши пријем и праћење прилагођавања војника;

3) врши психолошку припрему возача војних возила;

4) предузима превентивне мере за заштиту психичког здравља људи и прати психофизичку оптерећеност;

5) врши оспособљавање старешина, цивилних лица и командира основних јединица за рад са људима, препознавање неприлагођеног понашања, склоности наркоманији и алкохолизму, као и предузимање мера за спречавање самоубиства;

6) обавља и друге задатке из области безбедности и здравља на раду.

Члан 45.

Припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране у обавези су да прописане или наређене активности обављају са пажњом и одговорно-

шћу за свој живот и здравље, као и животе и здравље сарадника, безбедно за околину и средства за рад и у вези с тим треба:

1) да упознају технолошки процес, организацију рада, услове рада, опасности и штетности и начин коришћења средстава и опреме за личну заштиту на раду;

2) да се претходно упознају и оспособе за примену мера безбедности и здравља на раду и пружање узajамне помоћи у случају повређивања;

3) да провере исправност и стање средстава за рад пре почетка рада;

4) да одбију почетак рада или руковање одређеним средством ако за то нису стручно оспособљени;

5) да одбију извршавање задатака ако се на претходном или периодичном лекарском прегледу утврди да не испуњавају прописане здравствене услове за рад на радном месту са повећаним ризиком или ако им прети непосредна опасност по живот или здравље због тога што нису спроведене прописане мере безбедности и здравља на раду;

6) да одбију да раде на опреми за рад и на наоружању и војној опреми на којој нису спроведене прописане мере заштите;

7) да обављају и друге задатке из области безбедности и здравља на раду.

У случају одбијања рада, припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране саставља забелешку са разложима одбијања рада у којој наводи све релевантне чињенице и у прописаној процедури доставља претпостављеном старешини или руководиоцу на даље поступање.

Члан 46.

Претпостављени старешина или руководилац у случају да припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране одбије рад на радном месту:

1) забрањује рад на том радном месту и обезбеђује радно место тако да нико не дође у додир с њим;

2) утврђује да ли је одбијање рада оправдано;

3) у сарадњи са лицем за безбедност и здравље на раду образује стручну комисију за утврђивање:

(1) елемената непосредне опасности (ризика) по живот или здравље,

(2) да ли опасност односно ризик угрожава живот или здравље,

(3) да ли су спроведене мере безбедности и здравља на раду,

(4) који услов за безбедан и здрав рад није испуњен.

III. СПРОВОЂЕЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 47.

Безбедност и здравље на раду спроводи се у складу са овим правилником и прописима којима се уређује безбедност и здравље на раду, као и упутством за примену мера безбедности и здравља на раду, које према специфичностима задатака израђују све коман-

де, јединице и установе Војске Србије, организационе јединице Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војне јединице и војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и органи управе у саставу Министарства одбране.

Упутство за примену мера безбедности и здравља на раду обухвата:

1) обавезе надлежних старешина и руководилаца, лица за безбедност и здравље на раду и припадника Војске Србије односно запослених у Министарству одбране;

2) мере безбедности и здравља на раду на свим нивоима командовања и руковођења и на свим формацијским односно радним местима са конкретним задацима и обавезама;

3) оспособљавање за безбедан и здрав рад и проваравање стеченог знања;

4) начин и рокове прегледа и испитивања опреме и средстава за рад и њихово одржавање у исправном стању;

5) начин употребе и рокове занављања средстава и опреме за личну заштиту на раду;

6) образовно-васпитне мере безбедности и здравља на раду (обележавање важних датума, информисање, промовисање културе рада и сл.);

7) евиденције у области безбедности и здравља на раду које се воде у складу са законом;

8) рокове извештавања.

Члан 48.

Када због увођења нове технологије или новог наоружања и војне опреме нису прописане мере безбедности и здравља на раду, надлежни старешина или руководилац до прописивања мера примењује мере безбедности и здравља на раду у складу са овим правилником и друге општепризнате мере којима се обезбеђује безбедност и здравље припадника Војске Србије односно запослених у Министарству одбране.

Општепризнатом мером, у смислу става 1. овог члана, сматра се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље припадника Војске Србије односно запослених у Министарству одбране у мери у којој је то изводљиво.

Општепризнате мере разрађују се на основу пројектне и техничке документације коришћене при увођењу нове технологије и с њима се упознају припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране пре почетка рада.

Члан 49.

Радна места са повећаним ризиком у Министарству одбране и Војсци Србије су радна места утврђена актом о процени ризика на којима, поред потпуно или делимично примењених мера заштите, постоји повећан ризик од повређивања, настанка професионалних обољења, обољења у вези са радом и оштећења здравља.

Радна места са повећаним ризиком из става 1. овог члана подразумевају рад:

1) у просторијама загађеним хемијским, физичким и биолошким штетностима;

2) у зони штетних зрачења и на уређајима или склоповима система који емитују штетно зрачење;

3) у условима високе и ниске температуре;

4) у условима неадекватне осветљености и повећаног нивоа буке;

5) у барокоморама и кесонима;

6) ронилаца;

7) летачког особља.

Радним местима са повећаним ризиком из става 1. овог члана сматрају се и специфични технолошки процеси рада и обуке у којима не постоји могућност примене појединих прописаних мера безбедности и здравља на раду.

Члан 50.

Радна места са повећаним ризиком у Министарству одбране и Војсци Србије, у смислу овог правилника, су радна места на којима се:

1) обављају послови на лабораторији и делаборацији муниције, бомби и експлозива, радови у техникумима за експлозивне и лако запаљиве материје, као и радови са енергетским опасним материјама и радови на истраживању, испитивању и развоју експлозивних материја, запаљивих течности и гасова;

2) обављају послови заштите од пожара (ватрогасне јединице – екипе);

3) обављају послови руковања уређајима и постројењима за складиштење лако запаљивих течности и гасова;

4) обављају послови на бродовима и другим пловним објектима;

5) обављају послови руковања и управљања машинама и уређајима на механизовани погон на којима се не може применити заштита од механичких опасности;

6) обављају ронилачки и слични послови;

7) обављају послови руковања котловским постројењима, компресорским станицама и другим енергетским постројењима, станицама и посудама са компримованим ваздухом;

8) обављају послови управљања дизалицама на механизовани погон;

9) обављају послови у акумулаторским станицама;

10) обавља постављање скела, оплата и ограда при извођењу грађевинских радова;

11) обављају радови који у току претежног дела пуног радног времена (више од 51% укупног радног времена) захтевају тешко физичко напрезање и послови који се обављају у нефизиолошком или принудном положају тела;

12) изводе радови на висини од три метра и већој, ако се применим основних мера безбедности и здравља на раду не може спречити повећана опасност од пада са места где се рад обавља;

13) обављају радови на заваривању;

14) обављају радови на дезинфекцији, дезинсекцији и дератизацији;

15) обављају послови који у току претежног дела пуног радног времена захтевају изложеност неповољним микроклими и физичким или хемијским штетностима;

16) обављају послови који у току претежног дела пуног радног времена захтевају изложеност јонизујућим и нејонизујућим зрачењима;

17) обављају послови у стално запоседнутим подземним објектима.

Члан 51.

Радним местима са повећаним ризиком сматрају се и радна места на којима због изложености повећаним напрезањима треба предузети посебне превентивне мере, а која захтевају испуњавање посебних здравствених и психофизичких услова, одговарајућу стручност и оспособљеност, животну доб и друго.

Члан 52.

За утврђивање радних места са повећаним ризиком из чл. 50. и 51. овог правилника, надлежни старешина или руководиоца образује стручни тим који у сарадњи са службом медицине рада ангажованом у поступку процене ризика и у складу са овим правилником израђује акт о процени ризика.

Радна места из става 1. овог члана утврђују се актом о процени ризика, мере за смањење ризика дефинишу се закључком из процене ризика, а њихово спровођење обезбеђује се наређењем надлежног старешине или руководиоца.

Надлежни старешина или руководиоца актом о процени ризика може утврдити и радна места са повећаним ризиком која нису наведена у члану 50. овог правилника на основу спроведеног поступка процене ризика и прибављеног мишљења службе медицине рада и уз сагласност организационе јединице Министарства одбране носиоца здравствене функције.

Члан 53.

Припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране који раде на радним местима са повећаним ризиком и испуњавају посебне здравствене услове упућују се на здравствене прегледе (претходни и периодични), у складу са прописом којим се уређује начин и поступак за вршење претходних и периодичних здравствених прегледа.

Члан 54.

Надлежне старешине или руководиоци упућују припаднике Војске Србије и запослене у Министарству одбране на претходни лекарски преглед пре распоређивања на радно место са повећаним ризиком, као и на периодични лекарски преглед једанпут годишње.

Претходним лекарским прегледима утврђују се и оцењују посебни здравствени услови односно способности за рад на радним местима из члана 49. овог правилника.

Периодичним лекарским прегледима утврђује се да ли су код припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране настала професионална обољења, обољења у вези са радом или здравствена оште-

ћења која су прописана као контраиндикације за рад на радном месту или је дошло до одступања у погледу прописаних здравствених захтева, а здравствена способност за наставак рада оцењује се зависно од степена здравствених оштећења.

Ванредни или контролни лекарски прегледи могу се вршити и пре истека рока из става 1. овог члана, ако је дошло до повреде или обољења које умањује радну способност припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране, на лични захтев уз сагласност надлежног старешине или руководиоца, као и на захтев његовог претпостављеног ако се код припадника Војске Србије и запосленог у Министарству одбране примете здравствене сметње које умањују његову радну способност.

Члан 55.

На радно место са повећаним ризиком поставља се односно распоређује припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране који испуњава услове прописане чланом 51. овог правилника и за кога је на претходном односно периодичном, контролном или ванредном здравственом прегледу утврђена здравствена способност за безбедан и здрав рад на том радном месту.

Припаднику Војске Србије и запосленом у Министарству одбране за кога се на периодичном здравственом прегледу утврди да више не испуњава услове за рад на радном месту са повећаним ризиком предлаже се друго одговарајуће радно место и упућује на војнолекарску и/или надлежну инвалидску комисију ради оцено радне способности.

Распоред лица из става 2. овог члана траје до дана достављања правоснажног решења војнолекарске комисије односно инвалидске комисије.

Члан 56.

Превентивним и периодичним прегледима и испитивањима опреме за рад проверава се и утврђује да ли су на опреми за рад примењене прописане мере безбедности и здравља на раду утврђене прописима из области безбедности и здравља на раду, техничким прописима, стандардима и упутствима произвођача односно да ли њихово коришћење представља одређени ризик за безбедност и здравље.

Прегледи и испитивања опреме за рад, уређаја и инсталација врше се у роковима и на начин уређен прописима из области безбедности и здравља на раду, техничким прописима, стандардима и упутствима произвођача.

Опремом за рад која подлеже превентивним и периодичним прегледима и испитивањима са посебним опасностима по живот и здравље лица која с њима раде или долазе у додир при раду сматрају се:

1) дизалице и уређаји носивости од 0,5 тона и више, као и привремено постављене конзолне дизалице и витла носивости од 0,3 тоне и више на механизовани погон, који служе за дизање, спуштање и преношење терета помоћу челичног или другог ужета, ланца, хидраулика и друго;

2) регалне дизалице на механизовани погон (у регалном ходнику и ван њега, везана за шине или која има

на други начин аутоматски регулисане позиције) које служе за уношење у регал и узимање из регала палета или материјала;

3) подизне платформе на механизовани погон које помоћу уграђене платформе или корпе служе за дизање и спуштање лица ради обављања радних операција;

4) висице скеле, фасадни, теретни и путнички лифтови (изузев лифтова у стамбеним зградама) на механизовани погон који на вертикалним површинама зграда, на фасадама зграда, градилиштима и у објектима намењеним за радне и помоћне просторије служе за дизање и спуштање лица и материјала;

5) самоходна возила на механизовани погон која се користе за унутрашњи транспорт – вучу, потискивање, дизање, спуштање и преношење терета;

6) пресе, маказе, ножеви и ваљци на механизовани погон за сечење, пресовање, савијање и извлачење материјала, а у које се материјал за обраду улаже или вади ручно;

7) опрема за прераду и обраду дрвета, пластичних и сличних материјала на механизовани погон која је постављена на темеље у коју се материјал за обраду улаже или вади ручно;

8) уређаји у којима се наносе и суше премазна средства чије компоненте у додиру са ваздухом образују запаљиве и експлозивне смеше, испарења и хемијске штетности опасне по здравље;

9) опрема односно постројења за производњу, пуњење, мерење и контролу са цевоводима за напајање, развођење и транспорт експлозивних, отровних и загушљивих флуида гасова или течности, осим природног гаса (земни гас) у објектима који се користе као радни и помоћни простор;

10) електрични уређаји за експлозивну атмосферу (противексплозивно заштићени електрични уређаји) који се користе у технолошким процесима;

11) привремена електрична инсталација са уређајима, опремом и прибором постављена за време изградње грађевинских објеката или извођења других радова;

12) опрема за рад (машине, уређаји, постројења, инсталације и алати) за коју је актом о процени ризика утврђено да се на њој врше превентивни и периодични прегледи и испитивања.

Члан 57.

Поред опреме за рад из члана 56. овог правилника, обавезно се врше прегледи и испитивања:

- 1) средстава саобраћаја;
- 2) ласерских и радарских уређаја, уређаја за идентификацију радиоактивног зрачења и уређаја за регулацију притиска и слично;
- 3) стања примењених мера заштите од електричног удара;
- 4) стања примењених мера заштите од статичког електрицитета;
- 5) громобранских инсталација;
- 6) преносног алата на моторни или магнетни погон;
- 7) трансформатора за раздвајање, заштитних трансформатора и претварача учестаности;

8) компресора и компресорских станица за индустријске гасове;

9) купатила са нитратним солима;

10) развијача ацетилена и ацетиленских станица;

11) судова под притиском и цевне мреже;

12) извора електромагнетног зрачења (предајници на радарима и слично);

13) сајли за вучу на тенковима за извлачење и вучним возовима.

Прегледи и испитивања из става 1. овог члана обезбеђују се на начин и у роковима утврђеним упутствима произвођача, техничким прописима и стандардима.

Члан 58.

Преглед и испитивање опреме за рад врше правна лица која испуњавају прописане услове у погледу стручних кадрова и техничке опремљености и поседују одговарајућу лиценцу надлежног министарства.

Уз стручни налаз правно лице које је обавило прегледе и испитивања опреме за рад прилаже копију лиценце правног лица и лиценце одговорног лица које је потписало стручни налаз.

Члан 59.

Надлежни органи служби за одржавање опреме за рад и електроинсталација, осим опреме за рад из члана 56. овог правилника, на основу техничких упутстава, а у оквиру својих редовних функционалних задатака врше прегледе и испитивања наоружања и војне опреме, оруђа, уређаја и друге опреме.

Обим, начин, садржај и рокове прегледа и испитивања и поступак одржавања у исправном стању опреме за рад и вођење евиденције о обављеним прегледима и одржавању, надлежни старешина или руковођилац у обавези је да утврди у складу са техничким прописима Републике Србије, упутствима произвођача и стандардима.

Члан 60.

Радна околина у Војсци Србије и Министарству одбране јесу објекти, простори, покретне ствари и непокретности у којима припадници Војске Србије и послени у Министарству одбране бораве за време обављања радних обавеза и могу доћи у додир са опасним и штетним материјама и утицајима, као што су:

- 1) прашина, дим, гасови, магле и паре које стварају машине, уређаји и наоружање и војна опрема у радном простору;
- 2) високи напон и напон додиром у току испитивања;
- 3) отровни и нагризајући материјали;
- 4) непрописна осветљеност радних места;
- 5) растопљени, усијани и врући радни предмети у процесу рада;
- 6) рад на висини и у условима ниског и високог притиска;
- 7) бука и вибрације у зони радних места;
- 8) експлозије убојних средстава на полигонима и стрелиштима;

- 9) вода и влага у радном простору;
- 10) рад под водом и рад у подземним објектима;
- 11) оштри, шиљати и храпави предмети у окружењу радних места;
- 12) штетна зрачења;
- 13) барутна пуњења;
- 14) летеће честице;
- 15) неповољни микроклиматски услови;
- 16) штетни климатски фактори и слично.

Члан 61.

Ради утврђивања да ли радна околина одговара условима утврђеним стандардима Републике Србије, стандардима одбране и прописима у области безбедности и здравља на раду, надлежни старешина или руководица у обавези је да на прописан начин покрене поступак за испитивање услова у радним просторијама у којима се при процесу рада јављају физичке, хемијске или биолошке штетности, као и у просторима у којима се при раду користе или производе штетне материје или се рад обавља у неповољним микроклиматским и другим условима.

Физичким штетностима сматрају се: бука, инфразвук, ултразвук, вибрације, штетна зрачења, осим јонизујућих зрачења, неадекватна осветљеност и прашина физичког својства.

Штетним зрачењима сматрају се: ултравиолетна, инфрацрвена и ласерска зрачења, статичка и променљива електромагнетна поља, јонизујућа зрачења и слично.

Хемијским штетностима сматрају се: гасови, паре, магле, дим, токсична прашина и друге штетне материје у ваздуху односно у радној околини.

Биолошким штетностима сматрају се штетности које настају при раду са вирусима, бактеријама, паразитима, гљивицама и другим материјама органског порекла.

Члан 62.

Испитивања из члана 61. овог правилника и микроклиме у летњем и зимском периоду врше се у року од годину дана од дана почетка рада односно промене технолошког процеса, реконструкције објекта (уређаја за загревање, вентилације и климатизације) или замене технолошких капацитета односно у року од три године од претходног испитивања физичких и хемијских штетности, а микроклима у року од пет година од претходног испитивања.

Микроклимом сматра се температура ваздуха, брзина струјања ваздуха, релативна влажност ваздуха и топлотно зрачење у радној околини.

Испитивања услова радне околине из ст. 1. и 2. овог члана врши служба медицине рада на захтев команде, јединице и установе Војске Србије, организационе јединице Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војних јединица и војних установа које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и органа управе у саставу Министарства одбране.

Уколико служба медицине рада нема техничких и кадровских могућности да изврши испитивања услова радне околине могу се ангажовати правна лица са лиценцом за обављање послова испитивања услова радне околине.

Члан 63.

Повреда на раду јесте свака повреда припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране проузрокована непосредним и краткотрајним механичким, физичким или хемијским дејством и повреда проузрокована наглим променама положаја тела, изненадним оптерећењима тела и другим изненадним променама физиолошког стања организма, ако је та повреда у вези са вршењем рада и обуке на одређеном радном месту и вршењем службе односно делатности на основу које повређени има својство припадника Војске Србије и запосленог у Министарству одбране.

Повредом на раду сматра се и повреда проузрокована на начин из става 1. овог члана коју припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране претрпи при обављању посла на који није распоређен, али који обавља у интересу Министарства одбране и Војске Србије.

Повредом на раду сматра се и повреда настала на начин из става 1. овог члана коју припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране претрпи:

- 1) на редовном путу од стана до места службовања или од места службовања до стана;
- 2) на путу ради ступања у службу;
- 3) на путу ради извршења службених задатака;
- 4) у другим случајевима утврђеним законима и овим правилником.

Повредом на раду сматра се и обољење припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране које је настало непосредно или као искључива последица неког несрећног случаја или више силе за време обављања посла на основу којег је осигуран или у вези с њим.

Повредом на раду сматра се и повреда проузрокована на начин из ст. 1. до 4. овог члана коју припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране претрпи у вези са коришћењем права на здравствену заштиту по основу повреде на раду и професионалне болести.

Професионалним обољењем сматрају се одређене болести проузроковане дужим непосредним утицајем процеса рада и услова рада на одређеним радним местима односно делатностима на основу којих оболело лице има својство осигураника.

Члан 64.

Повредом на раду сматра се и повреда коју припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране претрпи када учествује:

- 1) у акцијама спасавања или одбране од елементарних непогода или несрећа на начин утврђен законима и подзаконским прописима којима се уређује област ванредних ситуација и цивилне заштите;
- 2) на војној вежби или у вршењу других обавеза из области одбране земље прописаних законом;

3) на радном кампу или такмичењу (производном, војном, спортском и сл.);

4) на другим пословима и задацима за које је законом утврђено да су од општег интереса.

Члан 65.

Надлежни старешина или руководиоца у обавези је да обезбеди пружање прве помоћи на лицу места повређеном или нагло оболелом на раду и да оспособи одговарајући број припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности, у складу са овим правилником, другим војним прописима, као и законом којим се уређује безбедност и здравље на раду и прописима којима се прописује опрема и поступак за пружање прве помоћи и организовање службе спасавања у случају настанка повреде на раду.

Пружањем прве помоћи обезбеђује се отклањање непосредне опасности по живот и здравље повређеног односно нагло оболелог.

Члан 66.

Надлежни старешина или руководиоца у обавези је да одмах позове службу за хитну лекарску помоћ и без одлагања организује пружање прве помоћи повређеном или нагло оболелом.

Организацију и обезбеђење прве помоћи врши санитетски орган, а у јединицама и установама у којима нема санитетског органа врше лица обучена за пружање прве помоћи.

Надлежне старешине или руководиоци преко лица за безбедност и здравље на раду ангажују службу медицине рада или друге здравствене службе Министарства одбране или Војске Србије за оспособљавање у пружању прве помоћи.

Члан 67.

Надлежни старешина или руководиоца је у обавези да обавести припаднике Војске Србије и запослене у Министарству одбране где могу потражити прву помоћ и коме се могу обратити за пружање прве помоћи у случају повреде на раду или изненадног оболења.

Припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране који раде на радним местима са повећаним ризиком утврђеним актом о процени ризика морају бити обучени да себи пруже помоћ (самопомоћ) ако су у опасности односно ако се повреде или наглоболе.

Члан 68.

Команде, јединице и установе Војске Србије, организационе јединице Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војне јединице и војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и органи управе у саставу Министарства одбране у свом саставу треба да имају минимално 2% оспособљених и увежбаних лица за пружање прве помоћи, при чему најмање по два лица у сваком објекту.

Пружање прве помоћи обухвата: превијање повреда, заустављање крварења, пружање прве помоћи код дејства електричне струје, постављање удлага код лома костију, примењивање различитих метода оживљавања, као и уклањање, смештај и пренос повређених односно нагло оболелих.

За пружање прве помоћи мора бити оспособљено техничко и надзорно особље (предрадници, пословође, мајстори, управници, надзорници, командири и други).

Надлежне старешине или руководиоци су у обавези да преко стручне службе надлежне за опште послове и обуку у свом саставу воде евиденцију оспособљених и увежбаних лица за пружање прве помоћи и да редовно планирају обуку нових лица.

У организационим деловима Министарства одбране и Војске Србије у којима постоји посебна опасност од експлозије, пожара, појаве отровних гасова и других штетних утицаја, надлежне старешине или руководиоци су у обавези да ради пружања прве помоћи повређеним припадницима Војске Србије и запосленима у Министарству одбране у случају удеса и ради омогућавања кретања и вршења неопходних послова на отклањању кварова на уређајима и у просторијама са отровним, загушљивим и другим штодљивим гасовима организују сталну службу спасавања односно станицу за спасавање.

Члан 69.

Оспособљавање лица за пружање прве помоћи, као и полагање испита и образовање комисија за проверу оспособљености за пружање прве помоћи врши се на начин утврђен посебним актима министарства надлежног за рад, министарства надлежног за здравље и актима надлежних старешина или руководиоца.

У организационим деловима Министарства одбране и Војске Србије који у свом саставу имају радионице или погоне, надлежне старешине или руководиоци су у обавези да код свих радова, без обзира на број припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране, обезбеде ормарић за прву помоћ или торбу са санитетским материјалом и средствима за пружање прве помоћи.

Ормарићи за прву помоћ или торбе са санитетским материјалом и средствима за пружање прве помоћи морају бити обезбеђени и за удаљена радна места, нарочито на полигонима и стрелиштима где прети могућност тежих несрећних случајева (рад са минско-експлозивним средствима, убојним средствима, барутом, експлозивима и сл.). У току рада на полигонима и стрелиштима мора бити присутно и лице за пружање прве помоћи.

Ормарић за прву помоћ мора се обезбедити на сваким 50 припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране, а за до десет припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране ормарић за прву помоћ или торба са санитетским материјалом и средствима за пружање прве помоћи.

Надлежне старешине или руководиоци посебним наређењем одређују број ормарића из става 4. овог члана, њихов изглед и садржај, начин одржавања и попуњавања санитетским материјалом и средствима за пружање прве помоћи.

жање прве помоћи, у складу са прописом којим се уређује поступак и прописује опрема за пружање прве помоћи и организовање службе спасавања у случају незгоде на раду и овим правилником.

Ормарић за прву помоћ поставља се на видном и приступачном месту и означава се црвеним крстом.

У ормарићу за прву помоћ налази се: упутство за руковање средствима за пружање прве помоћи и кратко упутство о начину пружања прве помоћи при повредама и наглим обољењима, број телефона центра за хитну медицинску помоћ, подаци о лицу које је обучено и одговорно за пружање прве помоћи и списак санитетског материјала.

Врста и количина санитетског материјала у ормарићу за прву помоћ и упутство за пружање прве помоћи одређују се зависно од послова који се обављају у јединици за коју је ормарић за прву помоћ предвиђен, а у складу са прописом којим се уређује поступак и прописује опрема за пружање прве помоћи и организовање службе спасавања у случају незгоде на раду и овим правилником.

Члан 70.

Припадник Војске Србије или запослени у Министарству одбране који је претрпео повреду односно обољење о томе обавештава непосредно претпостављеног старешину или руководиоца, а ако због тежине повреде то није у могућности, о његовој повреди извештава лице које се нађе у непосредној близини.

Члан 71.

Извештај о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом који се догоде на радном месту (у даљем тексту: извештај) надлежни старешина или руководилац доставља припаднику Војске Србије или запосленом у Министарству одбране који је претрпео повреду односно обољење.

Образац извештаја прописан је прописом којим се уређује садржај и начин издавања обрасца извештаја о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом.

Надлежни старешина или руководилац преко органа надлежног за кадровске послове припаднику Војске Србије или запосленом у Министарству одбране који је претрпео повреду односно обољење доставља извештај на прописаном обрасцу у пет примерака.

Орган надлежан за кадровске послове свих пет примерака извештаја попуњава потребним подацима одмах, а најкасније у року од 24 сата од сазнања да је дошло до повреде на раду, професионалног обољења или обољења у вези са радом.

Припадник Војске Србије или запослени у Министарству одбране који је претрпео повреду или обољење, по добијању попуњених пет примерака извештаја, све примерке доставља лекару или здравственој установи у којој је извршен преглед повређеног, утврђено професионално обољење или обољење у вези са радом ради уношења у извештај налаза и мишљења лекара односно здравствене установе.

Лекар који је прегледао повређеног или оболелог припадника Војске Србије или запосленог у Министарству одбране односно здравствена установа која

је утврдила професионално обољење или обољење у вези са радом уписује у извештај налаз и мишљење одмах, а најкасније у року од два дана од дана његовог пријема и попуњени извештај даје повређеном или оболелом припаднику Војске Србије или запосленом у Министарству одбране односно лицу које је он овластио или доставља надлежној јединици односно установи у којој је повређени или оболели на служби или на раду без одлагања, а најкасније наредног дана.

Члан 72.

Свих пет примерака извештаја који су оверени факсимилом лекара и печатима надлежне здравствене установе достављају се органу надлежном за кадровске послове.

Орган надлежан за кадровске послове све примерке извештаја, писану изјаву непосредно претпостављеног руководиоца, изјаву повређеног и изјаве евентуалних сведока, уз пропратни акт надлежног старешине или руководиоца, у року од два дана од дана пријема извештаја, доставља организацији надлежној за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање ради признавања повреде на раду.

Организација надлежна за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање оверава свих пет примерака извештаја, од којих задржава два, а остале враћа јединици односно установи у којој је припадник Војске Србије или запослени у Министарству одбране на служби или на раду.

Надлежни старешина или руководилац један примерак овереног извештаја задржава за своје потребе у архиви органа надлежног за кадровске послове, један примерак извештаја доставља повређеном или оболелом припаднику Војске Србије или запосленом у Министарству одбране и један примерак извештаја линијом командовања доставља организационој јединици Министарства одбране носиоцу функције заштита ресурса одбране.

Орган надлежан за кадровске послове обавештава надлежни орган за финансијске послове о признавању повреде на раду.

Надлежни орган за финансијске послове обавештава Рачуноводствени центар Министарства одбране о признавању повреде на раду и потреби предузимања мера из њихове надлежности, а у прилогу обавештења доставља фотокопију извештаја о повреди на раду.

Члан 73.

Надлежни старешина или руководилац одмах усмено, а најкасније у року од 24 сата од настанка повреде и у писаној форми пријављује надлежној инспекцији Инспектората одбране и органу Војне полиције у Генералштабу Војске Србије надлежном за војнополицијске послове у Министарству одбране и Војсци Србије сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду због које припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље припадника Војске Србије и запосленог у Министарству одбране.

Надлежни старешина или руководиолац најкасније у року од три радна дана од дана сазнања пријављује надлежној инспекцији Инспектората одбране професионално обољење односно обољење у вези са радом припадника Војске Србије и запосленог у Министарству одбране.

Надлежни старешина или руководиолац извештава о настанку повреда из става 1. овог члана које се категоришу као ванредни догађаји на начин и у роковима утврђеним посебним прописом о начину и поступку извештавања и евиденцијама ванредних догађаја у Војсци Србије.

Надлежна инспекција Инспектората одбране и орган Војне полиције у Генералштабу Војске Србије надлежан за војнополицијске послове у Министарству одбране и Војсци Србије формирају књигу евиденције примљених пријава из ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 74.

Надлежне старешине и руководиоци у обавези су да обезбеде да се сви припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране стручно оспособе за безбедан и здрав рад, да се заштите од повређивања и здравствених оштећења и теоријски и практично обуче за рад на одређеном формацијском месту или додељеном задатку.

Члан 75.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад врши се при заснивању радног односа, при свакој промени радног места, при променама у технолошком процесу и приликом увођења нове или промене постојеће опреме и средстава за рад.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад врши се у току радног времена, а за лица за безбедност и здравље на раду може се вршити и после радног времена и изван радног места.

Члан 76.

Провера оспособљености за безбедан и здрав рад врши се на начин и по поступку утврђеним актом о процени ризика.

Припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране који приликом провере оспособљености не покаже потребан ниво знања подлеже поновном оспособљавању и провери.

Члан 77.

Теоријско оспособљавање припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за безбедан и здрав рад реализује се кроз образовни рад преко извођача обуке и индивидуално изучавање.

Стручну припрему извођача обуке из области безбедности и здравља на раду врши лице за безбедност и здравље на раду.

Проверу усвојених знања теоријског дела за безбедан и здрав рад врши стручни тим за проверу знања припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за безбедан и здрав рад.

Члан 78.

Оспособљавање припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за безбедан и здрав рад врши се одмах након пријема у радни однос и периодично у току рада.

Војницима се организује један час обуке из општих мера за оспособљавање за безбедан и здрав рад и један час из посебних мера за оспособљавање за безбедан и здрав рад.

Професионални припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране оспособљавају се за безбедан и здрав рад и у оквиру војностручне обуке и стручно-специјалистичке обуке.

Теме за оспособљавање за безбедан и здрав рад саставни су део упутства за примену мера безбедности и здравља на раду.

Члан 79.

Програм оспособљавања за безбедан и здрав рад обухвата:

1) упознавање са одредбама овог правилника, одредбама закона којим се уређује безбедност и здравље на раду и других аката и прописа из области безбедности и здравља на раду;

2) упознавање са ризицима на радном месту и на средствима за рад;

3) опште и посебне мере из области безбедности и здравља на раду;

4) права и обавезе припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране;

5) поступак обезбеђења припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за време обављања радних задатака и обуке;

6) упознавање технолошког процеса;

7) правила употребе средстава за рад на радном месту, њихово чување и одржавање;

8) прву помоћ и самопомоћ;

9) поступак у случају повреде на раду;

10) мере реда и хигијене на месту рада и извођења обуке;

11) значај и потреба подизања културе безбедности и здравља на раду и коришћење средстава за личну заштиту на раду и друго.

Члан 80.

Практично оспособљавање за безбедан и здрав рад почиње након теоријске провере знања.

Практично оспособљавање за безбедан и здрав рад реализује се према темама дефинисаним упутством за примену мера безбедности и здравља на раду.

Практично оспособљавање и проверу знања за безбедан и здрав рад припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране обавља непосредно претпостављени старешина или руководиолац.

Практично оспособљавање за безбедан и здрав рад састоји се у практичном приказивању безбедног рада на опреми за рад, наоружању и војној опреми, употреби помоћних и додатних средстава за рад у функцији безбедности и здравља на раду, примени средстава за личну заштиту на раду, као и руковање, преглед, чишћење, одржавање и стална контрола и надзор.

Члан 81.

Практично оспособљавање за безбедан и здрав рад припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране реализује се на формацијским и радним местима.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад врши се према посебном плану обуке за безбедан и здрав рад који израђује стручни тим одређен за обављање послова у области безбедности и здравља на раду.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад може се вршити на семинарима, курсевима или на други погодан начин, као и упућивањем на обуку код овлашћених правних лица са лиценцом за обављање послова у области безбедности и здравља на раду.

Лица за безбедност и здравље на раду морају имати положен стручни испит за практично обављање послова у области безбедности и здравља на раду.

Члан 82.

Усавршавање у току рада са провером оспособљености за безбедан и здрав рад, ако другачије није уређено, обавља се:

1) најмање једанпут у три године за припаднике Војске Србије и запослене у Министарству одбране на пословима који не подлежу критеријумима за радна места са повећаним ризиком;

2) најмање једанпут у две године за припаднике Војске Србије и запослене у Министарству одбране на пословима радних места са повећаним ризиком.

Члан 83.

Оспособљеност припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за безбедан и здрав рад утврђује комисија за оцену оспособљености за безбедан и здрав рад коју образује надлежни старешина или руководиоца.

По завршеном оспособљавању припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за безбедан и здрав рад врши се теоријска провера знања путем тестова или усмено пред комисијом из става 1. овог члана.

Радом комисије из става 1. овог члана руководи и председава лице за безбедност и здравље на раду.

Практичну проверу знања припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране врши непосредно претпостављени старешина или непосредни руководиоца.

Члан 84.

Припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране који приликом провере оспособљености не покаже потребан ниво знања за безбедан и здрав рад не може наставити да ради на тим пословима све док се не оспособи и подлеже поновном оспособљавању и провери.

У случају из става 1. овог члана, припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране распоредиће се на друго радно место на којем радни задаци одговарају његовој радној способности.

Члан 85.

Документација за оспособљавање и проверу знања припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за безбедан и здрав рад обухвата:

- 1) евиденцију присутности на обуци;
- 2) записник о извршеном оспособљавању;
- 3) записник о извршеној провери знања;
- 4) картон обучености за безбедан и здрав рад;
- 5) записник о обуци припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за безбедан и здрав рад из дела Програма обуке за практично извођење радних задатака;
- 6) записник о извршеном оспособљавању и провери знања припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране;
- 7) евиденцију о припадницима Војске Србије и запосленима у Министарству одбране оспособљеним за безбедан и здрав рад;
- 8) уверење о обучености из заштите ресурса.

Члан 86.

На основу евиденција у области безбедности и здравља на раду из члана 85. тач. 1) и 3) овог правилника, лице за безбедност и здравље на раду благовремено врши припрему за усавршавање за безбедан и здрав рад у роковима из члана 82. овог правилника.

Члан 87.

Записник о извршеном оспособљавању и провери знања за безбедан и здрав рад садржи: презиме, очево име и име, занимање – радно место и послове које обавља – радне задатке, место и време извршене обуке, датум провере знања, питања по којима је извршена провера и основне податке о лицима која су извршавала обучавање и проверу знања.

Члан 88.

Оспособљеност за рад на радном месту са повећаним ризиком подразумева да је лице упознато са свим опасностима и штетностима тог радног места и да је добило прописану опрему и средства за личну заштиту на раду.

Приступ радном месту са повећаним ризиком имају само лица оспособљена за безбедан и здрав рад на том радном месту.

Радна места и простори на којима постоје опасности и штетности по живот и здравље припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране морају бити прописно и видно обележени знацима које садрже информацију о ризицима у технолошком процесу, правцима кретања, дозвољеним местима задржавања, као и о мерама за спречавање или отклањање ризика.

Члан 89.

Основне мере и средства за безбедност и здравље на раду су неопходан минимум заштите који Министарство одбране и Војска Србије пружају сваком припаднику Војске Србије и запосленом у Министарству одбране, зависно од специфичности послова.

Мере безбедности и здравља на раду које се односе на услове рада, а имају утицаја на безбедност припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране при раду начелно деле се на превентивне, опште и посебне.

Члан 90.

Превентивне мере безбедности и здравља на раду предузимају се у фази пројектовања и изградње војних објеката, уређаја и инсталација односно при набавци наоружања и опреме за потребе Војске Србије.

Превентивне мере из става 1. овог члана морају да задовоље све техничке и технолошке услове и стандарде који гарантују безбедност и здравље на раду, у складу са законом и подзаконским прописима.

Члан 91.

Опште мере безбедности и здравља на раду примењују се за сва радна места на којима се припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране налазе на раду и њима се одређују:

1) услови које треба да испуњавају грађевински објекти односно радне и друге просторије у којима се налазе припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране; микроклима и исправност и безбедност инсталација (електричних, громобранских, телефонских, топлотних, канализационих и сл.), уређаја, машина, дизалица и других алата и опреме;

2) мере које се предузимају у процесу обуке према Плану и програму обуке да би се упознали са изворима опасности, поступцима за заштиту и оспособљавање припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за безбедан и здрав рад;

3) мере за смањење ризика у процесу рада од механичког повређивања, опасног дејства електричне струје, штетних материја, експлозија и сл. (вентилација, заштитне направе на машинама, средства и опрема за личну заштиту на раду и сл.);

4) мере којима се рад прилагођава човеку, нарочито у погледу конципирања радног места, избора опреме и оруђа за рад, као и метода рада и производње, ради ублажавања једноличности у процесу рада и обуке (аутоматизација, роботизација, декорација и сл.);

5) мере за уклањање извора опасности (када је технички могуће извршити замену опасних техничких поступака безопасним, шkodљивих материја нешкодљивим и сл.);

6) мере превенције у технологији, организацији рада и радним условима, почев од спровођења мера прописаних законом и подзаконским прописима у Војсци Србије и ван Војске Србије, а односе се на безбедност и здравље на раду и заштиту радне околине;

7) мере које се предузимају приликом преноса, утовара, превоза и истовара техничких материјалних средстава и употребе моторних возила на путевима, као и безбедност и здравље на раду у вези са кретањем лица на раду у транспорту;

8) мере за стварање безбедних услова за рад, обуку и друге делатности у одговарајућој радној околини (забрани приступ у зону опасног простора, спречавање прилаза непозваним лицима, ограђивање извора опасности, прекидање рада на месту опасном за здра-

вље или живот људи док се не отклоне узроци опасности и сл.);

9) мере које се предузимају приликом прегледа и испитивања опреме за рад (возила, оруђа за рад, средства за личну заштиту на раду и сл.) и радне околине;

10) мере које се предузимају приликом евакуације, спасавања и пружања помоћи у случају елементарних и других несрећа;

11) мере које се предузимају приликом обезбеђивања хигијенских и здравствених услова рада којима се отклањају узроци обољења или здравствених оштећења у вези са радом (периодични прегледи, боловања, краће радно време, чешћи одмори и друге мере), као и пружање прве помоћи и организовање спасавања у случају повреде на раду;

12) средства и опрема за личну заштиту на раду за отклањање дејства појединих врста опасности и штетности и друге мере.

Уколико припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране нису претходно оспособљени и није извршена провера оспособљености за примену мера безбедности и здравља на раду у току коришћења и одржавања средстава, не могу руководити техничким материјалним средствима и опремом нити их могу користити.

Члан 92.

Посебне мере безбедности и здравља на раду одређују се за посебне врсте послова и када се због специфичних опасности и штетности заштита не обезбеђује општим мерама безбедности и здравља на раду.

Прописима из области безбедности и здравља на раду одређују се посебне мере и средства за заштиту на радовима који се изводе под земљом, под водом, на отвореном простору, на уздигнутим местима и на покретним објектима копненог, ваздушног и водног саобраћаја.

Мерама из става 1. овог члана утврђују се услови у погледу животног доба, стручне спреме, здравственог, физичког и психичког стања припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране који раде на таквим местима.

Тежиште у спровођењу посебних мера безбедности и здравља на раду на радним местима је при извршавању следећих активности:

1) за време обуке према Плану и програму обуке: при извођењу гађања, физичког вежбања односно савладавања пешадијских препрека, обуке на борбеним средствима, обуке на води и обуке са минско-експлозивним средствима и убојним средствима;

2) за време рада:

(1) чуварске службе – наоружаних лица,

(2) органа унутрашње службе – дежурних, пожарних,

(3) лица која раде у објектима техничког блока (радионицама, сервисима, парку техничких средстава и сл.),

(4) лица која раде на одржавању убојних средстава, погонске опреме и инсталација,

(5) лица која раде у војном ресторану,

(6) лица у кухињско-трпезаријском блоку.

Члан 93.

Мере безбедности и здравља на раду при пројектовању и изградњи војних зграда, погона, лабораторија, полигона, стрелишта, складишта, подземних објеката и сл. и мере безбедности и здравља на раду које се односе на опрему за радне и помоћне просторије, уређаје и постројења за одржавање микроклиматских услова и осветљеност простора, као и мере којима се спречава прекомерна бука, вибрације и заштита од удара грома, електричног удара, појаве статичког електрицитета спроводе се у складу са одредбама закона и других прописа којима се уређује област безбедности и здравља на раду, као и војних прописа и стандарда који се односе на војно грађевинарство.

Мере безбедности и здравља на раду при организовању и извођењу радова на одржавању војних објеката и стамбених простора за смештај и рад људства подразумевају мере заштите на раду при извођењу:

- 1) хитних интервенција у зградама и стамбеном простору на одржавању;
- 2) радова на одржавању водовода и канализације;
- 3) радова на одржавању електроинсталација;
- 4) радова на одржавању лифтова;
- 5) грађевинско-занатских радова.

Члан 94.

Мере безбедности и здравља на раду при употреби, опслуживању, ремонту и одржавању наоружања и војне опреме, опреме и средстава за рад, машина, уређаја и инструмената спроводе се у складу са прописима којима су прописане опште мере заштите, као и техничким упутствима произвођача која се чувају у индивидуалном комплексу наоружања и војне опреме и техничком документацијом опреме и средстава за рад.

Мере безбедности и здравља на раду при ремонту наоружања и војне опреме прописују се у оквиру технолошког поступка ремонта за сваку конкретну покретну ствар.

Члан 95.

Мере безбедности и здравља на раду од статичког електрицитета које се примењују на средствима за рад, уређајима и у радним просторијама и на радним местима где постоји опасност од искрења и изазивања пожара и експлозије запаљивих смеша спроводе се у складу са прописом о техничким нормативима за заштиту од статичког електрицитета.

Члан 96.

Мере безбедности и здравље на раду при извођењу обуке обезбеђују се кроз три основне фазе: припрему, извођење и проверу.

Припрема извођача обуке планира се наставном документацијом и обухвата поступке планирања и програмирања образовних садржаја кроз избор образовно-васпитних метода и других мера безбедности и здравља на раду по месту и времену, као и припрему слушалаца и материјалне базе за обуку.

Извођењем образовно-васпитног процеса обухвата се практична примена програмског садржаја израженог избором методе, средстава, времена, величине

групе, профила слушалаца, начина извођења практичног рада, као и спровођење предвиђених мера безбедности и здравља на раду у случају потребе и допунских мера безбедности и здравља на раду.

Провером оспособљености за безбедан и здрав рад утврђује се квалитет оспособљености а резултати са оспособљавања за безбедан и здрав рад се евидентирају.

Ради стварања безбедних услова за обуку, поред припреме извођача обуке, врши се контрола техничке исправности: наставно-образовне технике, аудио-визуелних средстава (панои, наставни листови и сл.), алата, прибора и разних помагала, школских средстава, пресека, спортских справа на полигонима и вежбаљима, пешадијских препрека, стрелишта и слично, у складу са упутствима тактичких носилаца.

Члан 97.

Мере безбедности и здравља на раду при настанку елементарних непогода и ванредних догађаја које се односе на спровођење превентивних мера безбедности и здравља на раду и санирање последица (рушевина, згаришта, опекотина, удара, разних заразних болести и сл.) спроводе се у складу са прописима којима се уређују ванредне ситуације и ванредни догађаји.

Члан 98.

Мерама безбедности и здравља на раду од токсичног дејства погонских средстава (нафта и нафтни деривати) обезбеђује се да се концентрација пара у радној атмосфери одржава у дозвољеним границама.

При раду са нафтом и нафтним дериватима, а посебно при извођењу радова у затвореним складишним просторима (надземни и подземни резервоари, цистерне и сл.) поступа се на следећи начин:

- 1) отворити поклопац (отвора) ради обезбеђења природног проветравања;
- 2) извршити мерење створене концентрације пара (гасова);
- 3) обезбедити вештачко проветравање;
- 4) извршити контролно мерење концентрације пара (гасова);
- 5) отпочети са планираним радовима ако је концентрација пара у дозвољеним границама;
- 6) перманентно вршити контролу концентрације пара (гасова) у току рада.

Члан 99.

Припадницима Војске Србије који у току рада долазе у додир са нафтом и нафтним дериватима обезбеђују се средства за личну заштиту на раду, ради заштите дисајних органа, тела, ногу, руку и главе.

Забрањује се рад у цистернама, резервоарима и другим судовима без употребе средстава за личну заштиту на раду.

Члан 100.

Рад у цистернама, резервоарима и другим судовима врши се као „рад у двоје“ ради узајамног осматрања и обостране будности.

Ако се за извршавање радова у резервоару или цистерни и сл. ангажују два лица, једно лице се налази на отвору на којем је један крај конопца, а други крај конопца је причвршћен за опасач лица које је у резервоару или цистерни и слично.

Ако се за извршавање радова ангажује више лица, ван резервоара или цистерне и сл. морају се налазити најмање два лица која:

1) врше надзор над радом лица унутар резервоара или цистерне и сл. и стално прате њихово понашање;

2) у случају пада или необичног понашања лица унутар резервоара (безразложни смех, певање, љуљање попут пијанства и сл.) изводе односно извлаче то лице на безбедно место и указују прву помоћ, при чему воде рачуна да не угрозе себе и друге у својој околини.

Члан 101.

У простору за претакање и ускладиштење погонског горива треба предузети следеће мере безбедности и здравља на раду:

1) на видним местима у зонама опасности поставити знаке забране;

2) радове на електричним инсталацијама у зонама опасности вршити у складу са прописом о електричним постројењима на надземним местима угроженим од експлозивних смеша;

3) возила која имају мотор са унутрашњим сагоревањем користити са упаленим мотором само ако на издувним цевима имају атестиран хватач варница.

Члан 102.

Припадници Војске Србије који раде у станицама за снабдевање горивом моторних возила треба да буду обучени за правилно руковање уређајима на станици и средствима за гашење пожара и упознати са осталим безбедносним мерама.

Члан 103.

Претакање запаљивих течности по правилу врши се дању. Ако се претакање врши ноћу, место за претакање горива мора бити осветљено електричним осветљењем у складу са прописом о електричним постројењима на надземним местима угроженим од експлозивних смеша.

Члан 104.

На местима за претакање погонских горива морају се налазити лако уочљиви натписи који се постављају на почетку приступног пута односно приступног коLOSEKA: „Забрањено пушење и приступ отвореним пламеном“, „Незапосленима приступ забрањен“, „Опасност од пожара и експлозије“, „Стоп – цистерна прикључена“ и „Обавезна употреба алата који не варничи“.

Члан 105.

Уређајима на местима за претакање погонских горива могу руковати само припадници Војске Србије који су посебно оспособљени и обучени.

Члан 106.

Мере безбедности и здравља на раду у саобраћају и транспорту спроводе се у складу са прописима којима се уређује транспорт људи и средстава и опасног терета у Министарству одбране и Војсци Србије.

Члан 107.

Безбедност и здравље на раду људства при опслуживању ваздухоплова на стајанци и одржавању у ваздухопловнотехничким радионицама обухвата мере и активности којима се могу отклонити опасности при раду или смањити штетност по здравље припадника Војске Србије.

Мере безбедности и здравља на раду из става 1. овог члана спроводе се у складу са прописима о примени мера безбедности и здравља на раду на аеродромима, прописом којим се уређује ваздухопловнотехничка служба, као и упутствима из области безбедности и здравља на раду.

Члан 108.

Мере безбедности и здравља на раду при производњи, транспорту, манипулацији, складиштењу и чувању опасних материја спроводе се у складу са законом и подзаконским прописима Републике Србије и војним прописима.

Члан 109.

Под изворима електромагнетног зрачења подразумевају се радио и микроталасни уређаји који се користе у телекомуникацијама, радарским уређајима и појачивачима, као и сва остала техничка средства која емитују електромагнетну енергију високих и ниских фреквенција, одговарајуће густине и снаге електромагнетног зрачења.

Ради заштите припадника Војске Србије изложених дејству електромагнетног зрачења користе се екранизоване просторије, паравани, заштитни филтери и други технички уређаји који спречавају продор електромагнетног зрачења према упутствима произвођача.

Мерење електромагнетног зрачења врши се најмање једанпут у три године и при свакој реконструкцији или адаптацији уређаја који зрачи, ако упутством произвођача није другачије одређено.

Члан 110.

Мере безбедности и здравља на раду при раду са убојним средствима спроводе се у складу са упутствима за рад складишта убојних средстава.

Пре коришћења убојних средстава треба проверити да није дошло до мешања школске, маневарске и бојеве муниције, њихову чистоћу, исправност и рокове за извршење контролно-техничких прегледа.

Сви припадници Војске Србије који непосредно раде са убојним средствима морају бити у потпуности психофизички здрави.

Припадницима Војске Србије који болују од срчаних или психичких обољења, дијабетичарима, који су склонили употреби алкохола, употреби психоактивних супстанци или конфликтном понашању и за које је решењем надлежне комисије утврђено ограничење радне способности, није дозвољен рад са убојним средствима.

Члан 111.

Мере безбедности и здравља на раду при раду са ласерским зрачењем предузимају се у складу са прописом којим се уређује област техничких норматива за ласерске уређаје и системе, као и упутствима произвођача ласерских уређаја и важећим стандардима.

Члан 112.

Мере безбедности и здравља на раду у парку техничких средстава, стајанци ваздухоплова, сервисној станици, техничкој радионици, хангарима за смештај и одржавање техничких материјалних средстава, акумулаторским станицама, котларницама и другим објектима, као и на техничким средствима у објектима и просторима за њихово чување, спроводе се у складу са овим правилником и војним прописима из области техничке службе, безбедности путног саобраћаја, службе у парковима моторних возила, прописима о заштити од пожара у Министарству одбране и Војсци Србије и упутствима произвођача уграђене опреме и инсталације, алата и машина на употреби.

Члан 113.

Мере безбедности и здравља на раду у перионицама и хемијским чистионицама спроводе се у складу са овим правилником и упутствима произвођача опреме која се користи у технолошком процесу рада.

Члан 114.

У перионицама и хемијским чистионицама могу радити припадници Војске Србије који су оспособљени за безбедан и здрав рад и опслуживање машина у раду, који познају радни простор и упознати су са опасностима и штетностима у току рада.

Припадник Војске Србије који почиње да ради на машинама мора бити оспособљен односно обучен за самосталан и безбедан рад.

Члан 115.

Планирање и обављање редовних техничких прегледа машина и алата на употреби и инсталација у перионицама и хемијским чистионицама врши се према прописаним роковима произвођача. Машине морају бити правилно постављене, уземљене, заштићене од електричног напона додира и технички и функционално исправне.

За машине на употреби мора се обезбедити упутство за рад и одржавање на српском језику и употребна дозвола од овлашћене установе након извршеног постављања или извршеног већег ремонта.

Забрањено је скидање уграђених заштитних направа са машина.

При опслуживању машина морају се поштовати прописане операције и радње и сваки квар пријавити непосредном старешини односно руководиоцу.

Члан 116.

У погону перионице обезбедити потпуну исправност електричне инсталације, инсталације паре и климатизације радног простора.

Одржавати параметре микроклиме који обезбеђују комфорност радних места.

Члан 117.

Локалном издувном вентилацијом и општом вентилацијом треба онемогућити присуство повећане концентрације пара средства за хемијско чишћење у радној околини.

Концентрацију пара средстава за хемијско чишћење у радној околини треба држати испод дозвољене границе и редовно вршити контроле пара у радној околини (најмање једанпут годишње, по процени и чешће).

Члан 118.

Организација рада мора бити таква да се што мање времена проводи у контаминираној средини.

У току рада у контаминираној средини обавезна је употреба средстава за личну заштиту на раду.

Члан 119.

Објект перионице и хемијске чистионице мора одговарати намени односно технолошком процесу рада и мора имати употребну дозволу надлежне установе.

Мере безбедности и здравља на раду у перионицама, хемијским чистионицама и другим техничким целинама у којима постоје радна места са повећаним ризиком спроводе се у складу са одредбама закона и техничких упутстава произвођача опреме која се користи у овим објектима.

Члан 120.

У војном ресторану и издвојеној просторији за обедавање, свакодневно од сваког обеда узима се контролни оброк свих врста јела ради утврђивања здравствене исправности.

Припадници Војске Србије који раде у војним ресторанима морају имати гардеробне ормаре за одвојено чување радне и службене одеће.

Санитарне просторије (купатила, тоалети), просторије за сушење одеће, обуће и слично морају бити издвојене за припаднике Војске Србије који раде у војном ресторану.

За рад и чистоћу у санитарним просторијама одговоран је старешина јединице која их користи.

На свим радним местима, поред машина и уређаја морају бити истакнути упутство за безбедан рад и списак средстава и опреме за личну заштиту на раду која је обавезна.

Припадници Војске Србије који раде са артиклима хране морају бити здрави и не смеју бити клицоноше.

За рад, ред, чистоћу и примену мера безбедности и здравља на раду у војном ресторану односно издвојеној просторији за обедавање одговоран је управник ресторана.

Члан 121.

Безбедност и здравље на раду у војноздравственим установама подразумева:

- 1) заштиту безбедности и здравља на раду од контакта са болесницима;
- 2) употребу средстава и опреме за заштиту на раду;
- 3) одржавање хигијенских услова потребних за безбедан живот и здрав рад;
- 4) чување лекова који се могу злоупотребити и слично.

Мере безбедности и здравља на раду спроводе се у складу са Правилном службе Војске Србије, овим правилником, упутством за примену мера безбедности и здравља на раду и прописима о раду органа и установа здравствене службе.

Члан 122.

Ако за поједине технолошке процесе, просторе, објекте и уређаје у Министарству одбране и Војсци Србије овим правилником нису утврђене посебне мере безбедности и здравља на раду примењују се посебне мере безбедности и здравља на раду прописане законом којим се уређује безбедност и здравље на раду и подзаконским прописима.

Члан 123.

Мере безбедности и здравља на раду припадника Војске Србије у војноздравственим установама подразумевају мере заштите:

- 1) при раду у лабораторијама;
- 2) при раду са медицинским апаратима, медицинским инструментима, електричним и другим апаратима и уређајима;
- 3) у контакту са болесницима;
- 4) при лечењу и нези оболелих од вирусног хепатитиса Б и Ц;
- 5) при лечењу и нези оболелих од синдрома стеченог губитка имунитета;
- 6) од професионалне заразе вирусом ХИВ;
- 7) при раду са јонизујућим зрачењима;
- 8) при раду са изворима јонизујућих зрачења у случају акцидента;
- 9) при раду са електромагнетним зрачењем;
- 10) при раду са ласерима у затвореним просторијама;
- 11) при раду са токсичним, мутагеним и карциногеним материјама;
- 12) при раду са хемикалијама;
- 13) при раду са потенцијално инфицираним материјалом;
- 14) при раду од инфекције;
- 15) при раду у лабораторији са узорцима биолошког материјала означеног жутом етикетом;
- 16) при раду са запаљивим материјалом;
- 17) при раду са експлозивним материјалом;
- 18) при раду са отровним материјалом;
- 19) при раду са нагризајућим материјама;
- 20) при раду са компримованим гасовима;
- 21) при чувању лекова.

Члан 124.

Припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране који рукују апаратима и уређајима морају бити обучени за руковање тим апаратима и уређајима, а нарочито оним апаратима и уређајима који због високог притиска гасова и присуства опасних и штетних материја могу проузроковати оштећење здравља са могућим трајним инвалидитетом или смртним исходом.

Члан 125.

Припадницима Војске Србије и запосленима у Министарству одбране који су у току рада изложени одређеним врстама опасности и штетности, надлежни

старешина или руководилац је у обавези да обезбеди средства и опрему за личну заштиту на раду.

Средства и опрема за личну заштиту на раду као што су одећа, обућа, помоћне направе и уређаји служе за спречавање повреда на раду, професионалних обољења, болести у вези са радом и других штетних последица по здравље.

Члан 126.

Против припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране који се не придржавају прописа о коришћењу средстава и опреме за личну заштиту на раду покреће се дисциплински поступак.

Члан 127.

Средства и опрема за личну заштиту на раду служе за заштиту:

- 1) органа за дисање (када је смањена количина кисеоника и отежано дисање);
- 2) очију и лица (од летећих варница и честица, опасних материја, зрачења, јаке светлости);
- 3) главе (од пада тежих предмета, удара о тврд предмет или подлогу, од удара струје);
- 4) чула слуха (од прекомерне буке и натпритиска);
- 5) руку (од одређених опасности од механичких повреда, влаге, опекотина, опасних материја, удара струје и сл.);
- 6) ногу (од пада тешких и котрљајућих предмета, убода, посекотина, струје, опасних материја);
- 7) тела (од дејства опасних материја, влаге, високе и ниске температуре и сл.);
- 8) ручног зглоба (од механичких повреда и вибрација);
- 9) рамена (при ношењу тешких терета и са оштрим ивицама);
- 10) кичме (од повреде и деформације);
- 11) трбушних органа (од механичких повреда);
- 12) од неповољног дејства атмосферских утицаја (заштита људства на стражарској, чуварској и другим сталним или привременим унутрашњим службама);
- 13) од јонизујућих и нејонизујућих зрачења;
- 14) од пада са висине на радним местима на којима се не могу заштити на други начин;
- 15) одржавања личне хигијене и пружање прве помоћи.

Члан 128.

Средства и опрему за личну заштиту на раду команде, јединице и установе Војске Србије, организационе јединице Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војне јединице и војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране утврђују нормативом средстава и опреме за личну заштиту на раду на основу прописаних норми припадања.

Норматив из става 1. овог члана израђује се на основу закључака аката о процени ризика на радним местима, при чему се за свако радно место утврђује врста, количина и рок употребе средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Нормативом из става 1. овог члана прописује се и начин употребе, чувања, одржавања од стране корисника и занављање средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Члан 129.

Средства и опрема за личну заштиту на раду обезбеђују се за послове који се повремено извршавају, а издају се припадницима Војске Србије и запосленима у Министарству одбране када приступају обављању тих послова.

Члан 130.

Припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране који су корисници средстава и опреме за личну заштиту на раду у обавези су да их употребљавају у складу са упутствима за рад, да их одржавају у исправном стању и чистоћи и да их међусобно не замењују.

Средства и опрема за заштиту на раду која служе за заштиту главе, ушију или уста треба дезинфиковати и прати, ако исто средство или опрему користи више лица.

Члан 131.

Рок трајања средстава и опреме за личну заштиту на раду одређује се за свако радно место нормативом средстава и опреме за личну заштиту на раду, а припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране који користи средство и опрему за личну заштиту на раду у обавези је да пре употребе утврди исправност. Оштећена и дотрајала средства и опрема за личну заштиту на раду не смеју се користити док се не отклони неисправност или се не замене новим.

Одређена средства и опрема за личну заштиту на раду подлежу периодичним прегледима исправности за употребу у складу са Планом периодичних прегледа.

Оштећена и дотрајала средства и опрема за личну заштиту на раду која се не могу поправити, расходују се.

Члан 132.

Надлежни старешина или руководиоца забрањује вршење послова односно реализацију задатака припаднику Војске Србије и запосленом у Министарству одбране:

1) ако не поштује прописе безбедности и здравља на раду и обавља послове противно мерама безбедности, услед чега се може повредити или повредом за претити и другим лицима;

2) ако је затечен да обавља послове односно извршава задатке без средстава и опреме за личну заштиту на раду која су му стављена на употребу, а не користи их;

3) ако одбије да поступи по упутствима за безбедан рад;

4) ако се утврди да је искључио односно одстранио или уништио заштитну нараву или уређај и ради без заштите;

5) када се установи да је у припитом стању или под дејством дроге или се опио у току рада.

Удаљење са рада траје све док се не утврди да је припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране поново способан за рад односно да је престало дејство узрока због којих је био удаљен са рада.

Ако се припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране супротставља захтеву за удаљење са рада, а утврђено је да је поступљено сагласно ставу 1. овог члана биће удаљен уз асистенцију органа унутрашње службе и органа Војне полиције.

Против припадника Војске Србије и запосленог у Министарству одбране који је удаљен са рада поступа се у складу са одредбама прописа којим се уређује војна дисциплина.

Члан 133.

Команде, јединице и установе Војске Србије, организационе јединице Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војне јединице и војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и органи управе у саставу Министарства одбране воде и чувају евиденције у области безбедности и здравља на раду у складу са законом којим се уређује безбедност и здравље на раду и подзаконским актом којим се прописује начин вођења тих евиденција у Републици Србији.

Евиденције у области безбедности и здравља на раду из става 1. овог члана су:

1) Евиденција о радним местима са повећаним ризиком (Образац 1);

2) Евиденција о припадницима Војске Србије и запосленима у Министарству одбране распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране на тим радним местима (Образац 2);

3) Евиденција о повредама на раду (Образац 3);

4) Евиденција о професионалним обољењима (Образац 4);

5) Евиденција о болестима у вези са радом (Образац 5);

6) Евиденција о припадницима Војске Србије и запосленима у Министарству одбране оспособљеним за безбедан и здрав рад (Образац 6);

7) Евиденција о опасним материјама које се користе у току рада (Образац 7);

8) Евиденција о извршеним испитивањима радне околине (Образац 8);

9) Евиденција о извршеним прегледима и испитивањима опреме за рад (Образац 9);

10) Евиденција о извршеним прегледима и испитивањима средстава и опреме за личну заштиту на раду (Образац 10);

11) Евиденција о пријавама смртних, колективних и тешких повреда на раду, као и повреда на раду због којих припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране није способан за рад више од три узастопна радна дана (Образац 11);

12) Евиденција о пријавама професионалних обољења (Образац 12);

13) Евиденција о пријавама болести у вези са радом (Образац 13);

14) Евиденција о пријавама опасних појава које би могле да угрозе безбедност и здравље припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране (Образац 14).

Обрасци евиденција од 1 до 14 одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

IV. КОНТРОЛА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 134.

Под контролом безбедности и здравља на раду, у смислу овог правилника, подразумева се контрола спровођења закона, подзаконских прописа, аката којима се уређују, организују, планирају и спроводе мере безбедности и здравља на раду у командама, јединицама и установама Војске Србије, организационим јединицама Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војним јединицама и војним установама које су организационо и функционално везане за Министарство одбране, као и техничких прописа који се односе на безбедност и здравље на раду.

Члан 135.

Основни циљ контроле из члана 134. овог правилника јесте да се:

1) сагледа и применом јединствених критеријума објективно оцени постојеће стање безбедности и здравља на раду;

2) утврде степен и узроци одступања стварног стања безбедности и здравља на раду у односу на прописане (опште и посебне) и наређене мере безбедности и здравља на раду;

3) после извршене контроле анализира стање, утврде и предложи мере за отклањање слабости потребне да се стање и квалитет безбедности и здравља на раду доведу на прописани ниво;

4) обезбеди стално јачање одговорности надлежних старешина или руководиоца за стање безбедности и здравља на раду и стварање безбедних услова за живот и рад, као и заштита ствари (покретних ствари и непокретности);

5) пружи стручну помоћ за унапређење послова безбедности и здравља на раду субјектима код којих се врши контрола.

Члан 136.

Стање безбедности и здравља на раду контролише се по следећим елементима:

1) управљање, руковођење и командовање у области послова безбедности и здравља на раду;

2) примена мера безбедности и здравља на раду на обуци и оспособљеност за безбедан и здрав рад;

3) примена основних и техничко-технолошких мера безбедности и здравља на раду;

4) мере безбедности и здравља на раду у саобраћају и транспорту;

5) здравствена и психосоцијална заштита.

Члан 137.

По обиму контрола стања безбедности и здравља на раду може бити потпуна или делимична.

Члан 138.

Зависно од рока извршења и стања безбедности и здравља на раду, контрола стања безбедности и здравља на раду може бити редовна, ванредна и повратна, а по начину обавештавања – најављена и ненајављена.

Члан 139.

Редовна контрола стања безбедности и здравља на раду је начелно најављена и врши се по унапред разрађеним плановима.

Ванредна контрола стања безбедности и здравља на раду је по правилу ненајављена и врши се по потреби или према годишњим плановима, с тим што се изводи из планова контроле не достављају субјектима код којих се врши ванредна контрола стања безбедности и здравља на раду.

Повратну контролу стања безбедности и здравља на раду врши контролни орган који је извршио претходну контролу ако се при редовној или ванредној контроли утврде већи пропусти и неправилности и по правилу је ненајављена.

Повратна контрола стања безбедности и здравља на раду не врши се пре истека шест месеци од претходне контроле.

Циљ, задатке и рокове за извршење повратне контроле стања безбедности и здравља на раду одређује наредбодавац који је наредио претходну редовну односно ванредну контролу.

Члан 140.

Контрола стања безбедности и здравља на раду врши се на основу извештаја потчињених састава и надлежне инспекције Инспектората одбране, као и обиласцима команди, јединица и установа Војске Србије, организационих јединица Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војних јединица и војних установа које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и органа управе у саставу Министарства одбране.

Команде, јединице и установе Војске Србије, организационе јединице Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије, војне јединице и војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и органи управе у саставу Министарства одбране врше контролу стања безбедности и здравља на раду у саставима који су им непосредно потчињени, а у осталим саставима Министарства одбране и Војске Србије према одобреном плану надлежног старешине односно руководиоца.

Организациона јединица Министарства одбране носилац функције заштита ресурса одбране врши стручни надзор и прати усклађеност прописа, планирање, организовање и спровођење мера безбедности и здравља на раду у командама, јединицама и установама Војске Србије, организационим јединицама Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војним јединицама и војним установама које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и органи управе у саставу Министарства одбране, у складу са овим правилником и прописом којим се уређује

контрола стања заштите и безбедности људских и материјалних ресурса одбране у Министарству одбране и Војсци Србије према годишњем плану контроле стања заштите и безбедности људских и материјалних ресурса одбране у Министарству одбране и Војсци Србије.

Надлежна инспекција Инспектората одбране врши инспекцијски надзор у командама, јединицама и установама Војске Србије, организационим јединицама Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војним јединицама и војним установама које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и органима управе у саставу Министарства одбране у складу са Законом о одбрани и подзаконским прописима донетим на основу тог закона.

Генералштаб Војске Србије и команде оперативног и тактичког нивоа врше контролу стања безбедности и здравља на раду у саставима који су им потчињени.

Лица за безбедност и здравље на раду и стручне службе врше контролу стања безбедности и здравља на раду у својим саставима.

Сви наредбодавци врше контролу стања безбедности и здравља на раду у делокругу своје надлежности.

Члан 141.

Надлежна инспекција Инспектората одбране и организациони делови Министарства одбране и Војске Србије израђују средњорочни и годишњи план инспекцијског надзора односно контроле стања безбедности и здравља на раду, имајући у виду планове контроле стања безбедности и здравља на раду сачињене на вишем нивоу управљања, командовања и руковођења.

Планови из става 1. овог члана израђују се на прописаним обрасцима, у складу са прописом којим се уређује контрола стања заштите и безбедности људских и материјалних ресурса одбране у Министарству одбране и Војсци Србије.

Члан 142.

Безбедност и здравље на раду контролише се и оцењује применом метода прописаних прописом којим се уређује контрола стања заштите и безбедности људских и материјалних ресурса одбране у Министарству одбране и Војсци Србије.

Члан 143.

Безбедност и здравље на раду оцењује се по елементима, питањима и показатељима, а на основу критеријума за контролу који се одређују прописом којим се уређује контрола стања заштите и безбедности људских и материјалних ресурса одбране у Министарству одбране и Војсци Србије.

Када контролу врше лица за безбедност и здравље на раду и/или стручне службе у оквиру свакодневних активности не користе се прописани критеријуми из става 1. овог члана, већ се контролише реализација одговарајућих појединачних мера и утврђује стање безбедности и здравља на раду.

Члан 144.

Претпостављени старешина или руководилац наредбом за контролу безбедности и здравља на раду одређује: врсту контроле, састав који се контролише, носиоца контроле, руководиоца контроле, време и циљ контроле и друга питања битна за спровођење контроле.

На основу наредбе из става 1. овог члана, носилац контроле одређује: циљ, метод рада и тежиште контроле, састав екипе, време припреме екипе, превоз, смештај и друга питања у вези са контролом.

Члан 145.

На основу наредбе из члана 144. овог правилника, руководилац контроле сачињава план рада за контролу и оцењивање безбедности и здравља на раду одређеног састава који одобрава старешина или руководилац коме је орган контроле потчињен.

План рада за контролу и оцењивање безбедности и здравља на раду садржи: време контроле, назив састава који се контролише, садржај рада екипе по данима, време у часовима и извршиоце.

Члан 146.

Према плану рада за контролу и оцењивање безбедности и здравља на раду, руководилац контроле организује и спроводи општу, а руководилац екипе посебну припрему контролора односно екипе, овлашћених стручних лица одређених за контролу и оцењивање и усмерава њихову индивидуалну припрему.

Члан 147.

Контролори односно чланови екипе на основу плана контроле безбедности и здравља на раду и припреме израђују подсетнике за контролу које одобрава руководилац контроле.

Подсетник за контролу начелно садржи: циљ контроле, питања у вези са контролом, мере и елементе контроле, место и метод рада и динамику контроле.

Члан 148.

Пре почетка контроле, надлежни старешина или руководилац субјекта који се контролише реферише носиоцу контроле о стању безбедности и здравља на раду у свом саставу по елементима за контролу, дајући при томе и оцену стања са посебним освртом на ванредне догађаје у периоду од претходне контроле.

Члан 149.

Контрола стања безбедности и здравља на раду у основи реализује се кроз:

- 1) утврђивање постојећег стања безбедности и здравља на раду у саставу који се контролише;
- 2) утврђивање одступања постојећег стања у односу на прописано;
- 3) оцењивање постојећег стања безбедности и здравља на раду по елементима контроле, позитивна решења, слабости, пропусти и закључак;
- 4) дефинисање предлога мера и активности за отклањање утврђених недостатака и унапређење система безбедности и здравља на раду у целини.

Члан 150.

По завршеној контроли организује се састанак са надлежним старешином или руководиоцем субјекта код којег је извршена контрола стања безбедности и здравља на раду.

Носиоци контроле на састанку износе своја запажања у вези са битним проблемима безбедности и здравља на раду и мерама које хитно треба предузети ради отклањања утврђених недостатака.

Члан 151.

О утврђеном стању безбедности и здравља на раду субјекта код којег је извршена контрола, носилац контроле даје оцену односно сачињава извештај о стању безбедности и здравља на раду у роковима утврђеним наредбом за контролу безбедности и здравља на раду.

Оцена из става 1. овог члана начелно садржи: општа запажања, позитивна решења, проблеме и слабости, закључак, предлог мера за отклањање утврђених недостатака, предлог стимулативних мера за лица која су дала посебан допринос у спровођењу мера безбедности и здравља на раду.

Ако се у току контроле утврде недостаци, носилац контроле сачињава наређење за отклањање недостатака.

Наређењем за отклањање недостатака одређују се задаци, носиоци и рокови за отклањање недостатака у субјекту код којег је извршена контрола.

Члан 152.

Контролу и анализу стања безбедности и здравља на раду у својим саставима планирају и спроводе сви нивои управљања, руковођења и командовања, и то:

- 1) команде јединица ранга батаљона и ниже – месечно;
- 2) команде бригаде – тромесечно;
- 3) команде оперативног нивоа – шестомесечно.

Стање безбедности и здравља на раду на нивоу Министарства одбране и на нивоу Генералштаба Војске Србије анализира се једанпут годишње.

Члан 153.

Лице за безбедност и здравље на раду прикупља извештаје и анализе о извршеним контролама од потчињених јединица, врши стручну анализу стања безбедности и здравља на раду и прикупљене податке са предлогом мера за унапређење безбедности и здравља на раду уноси у годишњи извештај о безбедности и здрављу на раду.

Годишњи извештај о безбедности и здрављу на раду за претходну календарску годину линијом руковођења и командовања доставља се организационој јединици Министарства одбране носиоцу функције заштита ресурса одбране.

Команде, јединице и установе Војске Србије достављају годишњи извештај о стању безбедности и здрављу на раду претпостављеној команди до нивоа Генералштаба Војске Србије. На нивоу Генералштаба Војске Србије, сви годишњи извештаји са прилозима обједињују се и збирни подаци достављају организаци-

оној јединици Министарства одбране носиоцу функције заштита ресурса одбране у писаној и електронској форми.

Члан 154.

Надлежни старешина или руководилац који регулише извршење контроле планира спровођење мера безбедности и заштите тајности докумената и радњи у току контроле, а у складу са прописима којима се уређује тајност података у Министарству одбране и Војсци Србије.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 155.

Мере безбедности и здравља на раду које нису обухваћене овим правилником спроводе се у складу са законом којим се уређује безбедност и здравље на раду и подзаконским актима донетим на основу тог закона.

Члан 156.

Надлежне старешине или руководиоци усагласиће акта којима се уређује безбедност и здравље на раду са одредбама овог правилника у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог правилника.

Организациони делови Министарства одбране и Војске Србије ускладиће рад својих састава са одредбама овог правилника у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 157.

Лица за безбедност и здравље на раду која су већ постављена на формацијску дужност, а нису оспособљена за обављање послова безбедности и здравља на раду у складу са одредбама овог правилника морају да буду оспособљена за обављање послова безбедности и здравља на раду у року од годину дана од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 158.

Акта о процени ризика донеће се у року од годину дана од дана ступања на снагу овог правилника.

Акта о процени ризика која су донета до ступања на снагу овог правилника ускладиће се са одредбама овог правилника у року од годину дана од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 159.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правило о заштити на раду и заштити животне средине у Војсци Југославије у миру (ГШ ВЈ СП ОПУ-39 из 1995. године), осим дела који се односе на заштиту животне средине.

Члан 160.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном војном листу“.

Р.в.п. бр. 25

9. септембра 2014. године

Београд

Министар одбране

Братислав Гашић, с. р.

Образац 1

ЕВИДЕНЦИЈА О РАДНИМ МЕСТИМА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ

Редни број	Назив радног места са повећаним ризиком (посебним условима рада) које је утврђено раније или актом о процени ризика	Број припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране на том радном месту	Шифра опасности односно штетности на основу којих је утврђено радно место са повећаним ризиком (посебним условима рада)	Напомена о специфичним карактеристикама утврђених опасности односно штетности и радним поступцима у којима се појављују

(формацијски назив јединице односно установе)

(адреса седишта јединице односно установе)

(ПИБ)

(лице за безбедност и здравље на раду)

М.П.

(надлежни старешина или руководилац)

Образац 2

ЕВИДЕНЦИЈА О ПРИПАДНИЦИМА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ И ЗАПОСЛЕНИМА У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ РАСПОРЕЂЕНИМ
НА РАДНА МЕСТА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ И ЛЕКАРСКИМ ПРЕГЛЕДИМА ПРИПАДНИКА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ
И ЗАПОСЛЕНИХ У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ РАСПОРЕЂЕНИХ НА ТА РАДНА МЕСТА

(формацијски назив јединице односно установе)

(адреса седишта јединице односно установе)

(ПИБ)

Редни број	Име и презиме припадника Војске Србије и запосленог у Министарству одбране који ради на радном месту са повећаним ризиком	Назив радног места са повећаним ризиком	Интервал вршења периодичних лекарских прегледа изражен у месецима	Датуми извршених претходних и периодичних лекарских прегледа припадника Војске Србије и запосленог у Министарству одбране	Датум када треба да се изврши следећи лекарски преглед припадника Војске Србије и запосленог у Министарству одбране	Број лекарског извештаја	Оцена здравствене способности	Предузете мере (распоређен на друго радно место – послове)	
				Претходни					
				Периодични					
				Претходни					
				Периодични					

(лице за безбедност и здравље на раду)

М.П.

(надлежни старешина или руководиоца)

Образац 3

ЕВИДЕНЦИЈА О ПОВРЕДАМА НА РАДУ

(формацијски назив јединице односно установе)		(адреса седишта јединице односно установе)			(ПИБ)	
Редни број	Име и презиме повређеног	Време настанка повреде на раду (datum, дан у седмици, час)	Радно место на којем се повреда догодила	Врста повреде (појединачна или колективна)	Оцена тежине повреде (лака, тешка, смртна повреда на раду односно повреда на раду због које припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране није способан за рад више од три узастопна радна дана)	Извор повреде на раду – материјални узрочник (међународна шифра)
						Узрок повреде на раду – начин повређивања (међународна шифра)
Кратак опис повреде (број повређених по карактеристикама повреде, месту повређивања, времену повређивања и слично):						

(лице за безбедност и здравље на раду)

М.П.

(надлежни старешина или руководилац)

Образац 4

ЕВИДЕНЦИЈА О ПРОФЕСИОНАЛНИМ ОБОЉЕЊИМА

(формацијски назив јединице односно установе)		(адреса седишта јединице односно установе)			(ПИБ)	
Редни број	Име и презиме оболелог од професионалног обољења	Назив радног места на којем је оболели од професионалног обољења радио када је утврђено професионално обољење	Дијагноза и међународна шифра професионалног обољења	Назив здравствене установе која је извршила преглед оболелог од професионалног обољења	Степен телесног оштећења	Преостала радна способност оболелог од професионалног обољења за даљи рад

(лице за безбедност и здравље на раду)

М.П.

(надлежни старешина или руководилац)

Образац 5

ЕВИДЕНЦИЈА О БОЛЕСТИМА У ВЕЗИ СА РАДОМ

(формацијски назив јединице односно установе)		(адреса седишта јединице односно установе)		(ПИБ)		
Редни број	Име и презиме оболелог	Назив радног места на којем је оболели радио када је утврђено обољење у вези са радом	Дијагноза и међународна шифра обољења у вези са радом	Назив здравствене установе која је извршила преглед оболелог	Степен телесног оштећења	Преостала радна способност оболелог за даљи рад

(лице за безбедност и здравље на раду)

М.П.

(надлежни старешина или руководилац)

Образац 6

ЕВИДЕНЦИЈА О ПРИПАДНИЦИМА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ И ЗАПОСЛЕНИМА У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ
ОСПОСОБЉЕНИМ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

(формацијски назив јединице односно установе)		(адреса седишта јединице односно установе)		(ПИБ)		
Редни број	Име и презиме	Назив радног места	Оспособљеност и провера оспособљености пре претходног распоређивања		Оспособљеност и провера оспособљености при промени радног места, технолошког процеса и слично	
			датум оспособљавања и провере	потпис лица које је оспособљено	датум оспособљавања и провере	потпис лица које је оспособљено

(лице за безбедност и здравље на раду)

М.П.

(надлежни старешина или руковођилац)

Образац 7

ЕВИДЕНЦИЈА О ОПАСНИМ МАТЕРИЈАМА КОЈЕ СЕ КОРИСТЕ У ТОКУ РАДА

(формацијски назив јединице односно установе)

(адреса седишта јединице односно установе)

(ПИБ)

(назив радног места на којем се користе опасне материје)

Редни број	Назив опасне материје која се користи у току рада на том радном месту	Хемијско име опасне материје	Ознака опасности – бројчана ознака опасне материје			Класа опасне материје	Начин употребе односно коришћења у току рада	Дневна количина опасне материје која се користи на том радном месту	Напомена
			УН број	АДР број	РИД број				

(лице за безбедност и здравље на раду)

М.П.

(надлежни старешина или руковоилац)

Образац 8

ЕВИДЕНЦИЈА О ИЗВРШЕНИМ ИСПИТИВАЊИМА РАДНЕ ОКОЛИНЕ

(формацијски назив јединице односно установе)		(адреса седишта јединице односно установе)		(ПИБ)	
Редни број	Испитивани параметри радне околине (хемијске, биолошке и физичке штетности, осим јонизујућих зрачења, микроклима и осветљеност)	Број стручног налаза или извештаја	Датум испитивања	Датум следећег испитивања	Напомена

(лице за безбедност и здравље на раду)

М.П.

(надлежни старешина или руководилац)

Образац 9

ЕВИДЕНЦИЈА О ИЗВРШЕНИМ ПРЕГЛЕДИМА И ИСПИТИВАЊИМА ОПРЕМЕ ЗА РАД

(формацијски назив јединице односно установе)		(адреса седишта јединице односно установе)		(ПИБ)	
Редни број	Подаци о опреми за рад чији је преглед односно испитивање извршено (врста, фабрички број, година производње, локација и намена)	Број стручног налаза	Датум прегледа односно испитивања	Датум следећег прегледа односно испитивања	Напомена

(лице за безбедност и здравље на раду)

М.П.

(надлежни старшина или руководилац)

Образац 11

**ЕВИДЕНЦИЈА О ПРИЈАВАМА СМРТНИХ, КОЛЕКТИВНИХ И ТЕШКИХ ПОВРЕДА НА РАДУ, КАО И ПОВРЕДА НА РАДУ
ЗБОГ КОЈИХ ПРИПАДНИК ВОЈСКЕ СРБИЈЕ И ЗАПОСЛЕНИ У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ
НИЈЕ СПОСОБАН ЗА РАД ВИШЕ ОД ТРИ УЗАСТОПНА РАДНА ДАНА**

(формацијски назив јединице односно установе)		(адреса седишта јединице односно установе)		(ПИБ)			
Редни број	Повреда на раду која је пријављена претпостављеној команди, надлежној инспекцији Инспектората одбране и органу Војне полиције (редни број из Обрасца 3)	Датум подношења пријаве	Начин подношења пријаве	Надлежни орган коме је пријава поднета			Напомена
				инспекција Инспектората одбране			
				орган Војне полиције			
				седиште надлежног органа коме је пријава поднета	име и презиме лица које је пријаву примило	седиште месно надлежног органа коме је пријава поднета	
				име и презиме лица које је пријаву примило	име и презиме лица које је пријаву примило	име и презиме лица које је пријаву примило	
			усмено				
			писмено				
			усмено				
			писмено				

(лице за безбедност и здравље на раду)

М.П.

(надлежни старешина или руководилац)

Образац 12

ЕВИДЕНЦИЈА О ПРИЈАВАМА ПРОФЕСИОНАЛНИХ ОБОЉЕЊА

(формацијски назив јединице односно установе) _____ (адреса седишта јединице односно установе) _____ (ПИБ) _____

Редни број	Професионално обољење које је пријављено надлежној инспекцији Инспектората одбране (редни број из Обрасца 4)	Датум подношења пријаве	Начин подношења пријаве	Надлежни орган коме је пријава поднета			Напомена
				инспекција Инспектората одбране		име и презиме лица које је пријаву примило	
				седиште надлежног органа коме је пријава поднета			
			усмено				
			писмено				
			усмено				
			писмено				

_____ (лице за безбедност и здравље на раду) _____ М.П. _____ (надлежни старешина или руководилац)

Образац 13

ЕВИДЕНЦИЈА О ПРИЈАВАМА БОЛЕСТИ У ВЕЗИ СА РАДОМ

(формацијски назив јединице односно установе)		(адреса седишта јединице односно установе)		(ПИБ)		
Редни број	Болест у вези са радом која је пријављена надлежној инспекцији Инспектората одбране (редни број из Обрасца 5)	Датум подношења пријаве	Начин подношења пријаве	Надлежни орган коме је пријава поднета		Напомена
				седиште надлежног органа коме је пријава поднета	инспекција Инспектората одбране	
			усмено			
			писмено			
			усмено			
			писмено			

(лице за безбедност и здравље на раду)

М.П.

(надлежни старешина или руковођилац)

Образац 14

ЕВИДЕНЦИЈА О ПРИЈАВАМА ОПАСНИХ ПОЈАВА КОЈЕ БИ МОГЛЕ ДА УГРОЗЕ БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ
ПРИПАДНИКА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ И ЗАПОСЛЕНИХ У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ

(формацијски назив јединице односно установе)		(адреса седишта јединице односно установе)		(ШИБ)				
Редни број	Опис опасне појаве која је пријављена претпостављеном, команди, надлежној инспекцији Инспектората одбране и органу Војне полиције	Датум подношења пријаве	Начин подношења пријаве	Надлежни орган коме је пријава поднета		Напомена		
				органу Војне полиције				
				седиште надлежног органа коме је пријава поднета	име и презиме лица које је пријаву примило		седиште месно надлежног органа коме је пријава поднета	име и презиме лица које је пријаву примило
	усмено							
			писмено					
			усмено					
			писмено					
(лице за безбедност и здравље на раду)		М.П. (надлежни старшина или руководилац)						

САДРЖАЈ

Страна

223. Правилник о безбедности и здрављу на раду у Министарству одбране и Војсци Србије	257

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
„Службени војни лист“, 11000 Београд, Бирчанинова 5
Главни и одговорни уредник Нада Сибинчић, проф.
Телефони: 011/3201–979 (23–979) и 011/3203–369 (32–369)
Телефон/факс: 011/3000–200
Штампа: Војна штампарија „Београд“, Београд, Ресавска 40б
